VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XVI. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM | ÁRA: 80 FILLÉR | 1974. MÁJUS 9.

LAPUNK TARTALMÁBÓL

TDK DÍJNYERTESEK

INTERJÚ DOLORES IBARRUIVAL

KÖRNYEZETVÉDELEM

FESZTIVÁL UTÁN

FEDETT MAJÁLIS

Akik május elsején kora reggel kinéztek az ablakon, kissé keserűen állapíthatták meg, hogy zuhog az eső. Ezt az érzést alig-alig ellensúlyozta az a tudat, hogy a kiszáradt földeknek kell a csapadék.

A rossz idő ellenére 8 órakor már sokan gyülekeztek az egyetem épületénél, s a hangulat egyáltalán nem volt olyan borús, mint az időjárás. A zászlók és léggömbök szétosztása után megkezdődött a felvonulás. Az útvonal a szokásos volt: Először a Kinizsi utcai (Varga Jenő) kollégium lakóit ébresztettük hangos zeneszóval (ének az esőben), majd a Rádaysok következtek, s hangos érveinknek a Makarenkó utcai kolesz lakói sem tudtak ellenállni — jónéhányan innen is csatlakoztak a felvonulókhoz.

Fotó: Eszes

A Thököly utcánál rövid várakozás következett, itt újabb hallgatók, de főleg oktatók és egyetemünk dolgozói csatlakoztak a felvonuláshoz. A zuhogó esőben nemcsak mi, hanem zászlóink is kissé szétáztak. A piros zászlóról széles patakokban folyt a fehér festék, amely néhány órával korábban még mint „Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem" felirat díszlett. Bizonyára ez volt az oka annak, hogy amikor a dísztribün előtt elvonultunk, egyetemünket — nem kis csalódásunkra — nem üdvözölték a hangszórón keresztül.

A központi program után számunkra nem ért véget a felvonulás. Akárcsak a korábbi években, most is hangos énekszóval vonultunk végig a városon, s irány a majális! Szinyei Merse Pál (akinek szintén voltak elképzelései erről a témáról) ugyancsak csodálkozott volna, hogy ez vajon miféle majális? Erre csak annyit válaszolhatunk: Nagyon jó.

Kissé ázott csapatunk ugyanis az egyetemre vonult, ahol a menzán virslikkel, sörökkel felvértezve vártuk a délután eseményeit.

Az aulában Berend T. Iván rektor elvtárs nyitotta meg a majális délutáni programját, s egyúttal lezárta a KEN-t, amely mint mondta: A kisebb hibák ellenére is jó kezdeményezés volt, alapul szolgálhat egy hagyomány megteremtéséhez.

Ezután a Sebő-együttes órái következtek. Először megzenésített verseket adtak elő, majd tömeges népitánctanulás következett. Az irodalmi színpad társulata a Gólyabálon nagy sikert aratott Popfesztivál-paródiát játszotta el, majd a Kollégiumi Napok programjából hangzott el néhány humoros részlet.

Vidám játékok követték egymást ezután, múmiakészítő versenytől a női léggömbrúgó mérkőzésig volt itt minden, s nem volt hiány a jutalmakban sem: Banán, narancs volt bőven, még sör is jutott mindenkinek.

Sbár a végére (6 óra után) kevesen maradtak, a majális mindenképpen jól sikerült. A felvonuláson mintegy háromszáz ember vett részt egyetemünkről, s a rendezők rugalmasságát dicséri, hogy a majálist pompásan átmentették a Gellért hegyről az Aulába.

F. P.

Kötőjel vagy vessző

A szokásosnál is mozgalmasabbá vált az idei tavasz a KISZ-esek számára: ifjúsági szervezetünk minden szinten hozzákezdett az *áprilistól áprilisig terjedő mozgalmi évre való áttéréshez. Az erről szóló határozatot a KISZ KB 1974. április 24-i ülésén hozta,* de ezt az ülést nem szabad, nem lehet leszűkíteni csupán egy új mozgalmi év lebonyolításával kapcsolatos feladatokra. A KB *célja két kongresszus közötti idő közbeni értékelés, feladatmeghatározás volt, a szervezet belső életének kérdéseiben foglalt állást.* A határozatokba foglalt szervezeti jellegű intézkedéseket azonban *elsősorban politikai lépésként kell felfogni.*

Téved, aki azt hiszi, hogy ez a határozat a KISZ alapvető jellegét, kommunista célkitűzéseit változtatta meg. A KB határozottan leszögezte, *a kommunista és tömegszervezet jellegben nem következhet be változás. A hogyanról van szó,* milyen eszközökkel tudjuk célkitűzéseinket egyre hatékonyabban megvalósítani. *Hosszú idő óta nem sikerült félreérthetetlenül tisztázni és a folyamatos, tartalmas munkánk során megvalósítani* (a hangsúly ez utóbbin van) *a tagjainkkal szemben támasztott követelményeket, egyéni és csoportmunkát.* Leszűrve mozgalmi munkánk gyenge és jogosan vitatott módszereiből, gyakorlatából, elsősorban a kommunista, politikai nevelő-munkánk hiányosságaiból a tapasztalatokat, *a KB megválaszolta a lassan akuttá váló kérdéseket* és konkrét javaslatokat, célkitűzéseket is állított szervezetünk elé, *hogy ebből — az éppen a legfontosabb területeken stagnáló — helyzetből továbblépjünk.* A konkrét szervezeti intézkedések ismertetése, vitája és egyúttal végrehajtása máris elkezdődött (*lásd. Közgazdász előző szám: Mozgalmi év című cikke*). Nagyon fontos ez, hiszen *napi munkánk csontvázát alkotják ezek az intézkedések,* s nem szabad, hogy ez a csontváz ne bírja el, amiért egyáltalán létrehoztuk. Fontos azonban az a reláció is, hogy célkitűzéseinket az új szervezeti módszerekkel mind maradéktalanabbul érjük el. Ezért tudnunk kell azt, hogy *nem szabad merev és változtathatatlan rendszernek kezelni ezeket a előírásokat.* Meg kell keresni a legjobb formát, módszert, hogyan lehet adaptálni a helyi, sajátos viszonyokra, mondjuk a mozgalmi év, az egyéni vállalások rendszerét, stb. Annak, amit a KB úgy fogalmazott, hogy a KISZ-nek, *KISZ-tagoknak minden szinten sajátos arcú véleménye legyen a kisebb-nagyobb közösséget érintő kérdésekben, érvényesülnie kell ezen a téren is, belső munkánkban is.* Azokat, akik ezeket a helyi sajátosságokat feltárják, és munkájukban folyamatosan érvényesítik, miközben képviselik és megvalósítják a KISZ kommunista nevelési feladatait, még akkor sem tarthatjuk a határozat végrehajtása akadályozóinak, ha esetleg formálisan — de nem szellemében! — szembe kerülnek a határozat egyes betűivel.

Viszont számítanunk kell arra, hogy *lesznek tagjaink között, akik valóságosan nem felelnek meg majd munkájukkal a világosan leszögezett követelményeknek.* Nem lehet új követelményeknek nevezni persze ezeket teljes egészében, hanem inkább olyanoknak, amiket eddig kevésbé érvényesítettünk, nem kértük következetes végrehajtásukat. Éppen ezen a ponton foghatjuk meg azonban a KB határozatának jelentőségét és lényegét.

A közvéleményben, így a KISZ-tagok körében is olyan magatartásformák éledtek fel, amellyel egy kommunista ifjúnyal fellépő szövetség nem érthet egyet. A KISZ-tagok egyéni tevékenységében, elkötelezettségükben *egy sajátos fellazulás, színvonalukban visszaesés következett be. A KB ez ellen lép fel* éspedig nem egyszerűen elítélően, hanem eddigi munkánk reális és kritikai szemlélete után elkövetkező feladatainkat sorolja. *Szigorúbbaknak kell lennünk önmagunkkal szemben és a vízválasztó a jól, ifjú kommunista módon végzett egyéni és csoportmunka.* El kell érnünk, hogy a KISZ képes legyen csoportszinten jelentős mértékben formálni a tagok politikai arculatát, *többet kell tennünk alapszervezeteink és a KISZ egészének határozott, vonzó politikai arculatáért. Növelni kell a KISZ-tagok cselekvési lehetőségét és párhuzamosan ezzel a tagokkal szemben támasztott követelményeket is,* hiszen ezek feltételei az alapszervezetek hatékonyságának. Az átlagnál többet kell KISZ-tagjainktól elvárnunk, és ennek meg kell jelennie tagjaink tudatos munkájában, önnevelésében, politikai és erkölcsi kiállásukban.

S az eddigieknél *tudatosabban ügyelünk majd világnézeti, politikai nevelésünkre, kiállásunkra.* A KISZ feladata, s ezért egyben a tagoké is, hogy *szervezkedve, önmagunkat alakítva tanuljunk, készüljünk a kommunizmus építésére.* Ez pedig *nemcsak politikai állásfoglalást igényel, hanem elkötelezettséget is: a párt eszméinek és munkájának elfogadását, vállalását, hirdetését.*

Ifjúsági szervezetünk kommunista jellegének egyértelmű, követelményekkel alátámasztott körvonalazása *munkánk vitelében változásokat von maga után. Néha csak egy régi szókapcsolat felbontását teszi szükségessé, eddig ugyanis például a KISZ kommunista-politikai jellegéről beszéltünk.* De helyesen vesszővel kell írnunk, hogy helyesen értsük: *kommunista, politikai jelleg.* A vesszőkötőjel megmosolyogni való gond lenne, ha nem éreznénk feladatunknak a mögötte levő szemlélet következetes megvalósítását: KISZ-munkánkban nem mellérendelt, hanem első, meghatározó a kommunista jelleg.

Szabó László

A tapasztalatokról

Beszélgetés dr. Kerekes Sándorral a TDK-tanács titkárával

— Szemlátomást érezhető volt a lezajlott TDK konferencián az egész ülésszak alatt a nagyobb érdeklődés és részvétel. A számok ezt hogy támasztják alá?

— 163 dolgozat érkezett be, ez a tavalyi 101 után óriási ugrás. Sőt, még több dolgozat született, hiszen Pécsett 28-at írtak, de csak a legjobb 12-t nevezték. Ha a dolgozatok megoszlását nézzük szembetűnő a kereskedelmi kar elenyészően kis aránya, mindössze hat dolgozatot készítettek. Ha a tanszékeket nézzük (a legtöbb pályamunka az ipargazdaságtan és a politikai gazdaságtan tanszékre érkezett 22—22) az ipar és általános kar között azonos az arány, ha a hallgatókat akkor az általános kar javára billen a mérleg. Jelentősen nőtt a szakkollégiumi dolgozatok száma és minősége, a hozott intézkedések hatására tavalyi jó szereplésükön is tudtak javítani.

— Sokaknak zavart okozott a szekcióbeosztás. Milyen szempontok alapján került erre sor?

— Idáig tanszékek szerint rendezték a szekciókat, az idei nagy szám merőben új helyzetet teremtett. Legfeljebb másfél napon át várható el egy zsüritől az intenzív munka, kevesebb szekciót tehát nem lehetett rendezni. A 16-nál többet azért nem, mert a párhuzamos időpontok miatt túlságosan megoszlott volna a figyelem. Négyet tartottunk egyidőben, eredetileg csak kettőt akartunk, de a tanulmányi fegyelem rovására jobban nem nyújthatjuk el az ülésszakot. 143 dolgozatot mutattak be, e hatalmas szám fő oka a következő: Egyetemünkön alig találni egész évben folyamatosan működő kört. Ily módon a TDK ülésszak az egyetlen értékmérő a hallgatók dolgozata, munkája elbírálására, ezt komolyan és alaposan akarjuk csinálni. De ha további növekedés lesz, reméljük és miért ne lenne, egyre nehezebb feladat a színvonalas lebonyolítás.

Ezért a jövőben egy olyan megoldást tartok elképzelhetőnek, — s ez minél több, életképesebb kör létrehozásának is a függvénye — hogy kétlépcsőssé alakítanánk át a versenyt, az egyes tanszékek, körök megrendeznék a maguk házi versenyét, és az összegyetemi ülésszakra csak a legjobb dolgozatok kerülnek. A figyelem így összpontosulhatna és lényegesen csökkenne a szervezőkre háruló rengeteg adminisztrációs feladat. Társadalmi aktívákkal dolgozunk, akik nem mindig akkor érnek rá, amikor kell. Az irdatlan papírmunkához meg nem is nagyon fűlik a foguk. Jövőre megpróbálunk néhány alapszervet megnyerni a TDK patronálására, de ismétlem, az ideális az lenne, ha a tanszékek előversenyeket tartanának. Ott azért jobbak a feltételek, sikerült már jól funkcionáló tanszéki TDK felelős hálózatot is kialakítani.

— Tavaly nem sok siker kísért minket az országos versenyen.

— Tavaly azért maradtunk le, mert nem érkeztünk elegendő számú dolgozattal, többek közt azért, mert nem rendelkeztünk a szükséges két-két példánnyal. Idén már három példányban kértük be a dolgozatokat és beköttettük őket, ezt is joggal hiányolták ez idáig az országoson. A nyertesek példányait nem adjuk vissza a jövő évi országos versenyig, a harmadik példányokat átadtuk a könyvtárnak, remélem sokan fogják forgatni őket. Mintegy kétszáz oldalas könyvben megjelent a konferenciára beérkezett dolgozatok rövid tartalmi kivonata, köszönet érte a nyomdának és Vadász Istvánnak, a rektori titkárság vezetőjének. Bizonyára hasznos segítség lesz a „témavadászoknak" tanszékeknek, vállalatoknak, intézményeknek. Szerettük volna már az ülésszak nyitányán kézbeadni, sajnos elcsúsztunk vele, csak a végére lett kész. A legszomorúbb, hogy a kész 450 példányt nem tudjuk összerakni, több mint a fele még itt hever laponként, ha akad is önként jelentkező, összerak egyet és hazaviszi.

— Idén a magyarokkal együtt versenyeztek a külföldiek.

— Előreléptünk a külföldi dolgozatok tekintetében is. Egyetemünk kapcsolatai az utóbbi években jelentősen fejlődtek. A témákat idejében lefordítottuk és szétküldtük, ily módon a pontos visszaérkezést is megkövetelhettük. Tavaly még a szekciót megelőző napon sem tudtuk, ki mivel jön, idén rendben megérkeztek a dolgozatok március végére. Volt idő a bírálatok elkészítésére, így az egyes szekciókba besorolva nem kísérte őket olyan érdektelenség, mint régebben, amikor a Makarenkóban magyarok nélkül egymással vitáztak. Sajnos a beérkezett 14 dolgozat színvonala még nem üti meg a hazai mértéket, sokaknak jutalomkirándulás ez az út. Nem is kell mondanom, milyen nagy nehézséget jelent a fordítás, a szinkrontolmácsolás, igyekszünk beletanulni, hogy minél kevesebb időt raboljon el az előkészítésből és az ülésekből.

— Úgy hallottam, hogy sok vállalat írt ki pályázatot.

— Sajnos a beérkezett 88 000 forint összértékű kiírásból mindössze négy és félezret tudunk kiosztani. Későn került sor az egész akcióra, mire beérkeztek a pályázatok alaposan kiszaladtunk az időből, mindössze három jelent meg a KÖZGAZDÁSZ-ban, a tanszéki, rektori, szakkollégium, KISZ hirdetőtáblákra kirakott pályázatok sok diákot már akkor értek, amikor belekezdett valamilyen témába. Jövőre hamarabb és jobban megszervezzük ezt a hasznos kezdeményezést, így sok gyakorlati té-

(Folytatás a 2. oldalon)

Üdvözöljük Budapesten az NDSZ XI. kongresszusát

16 szekció munkájáról részletesen beszámolni lehetetlen. A kiemelések, kisebb megjegyzések viszont mindig magukban hordják az önkényesség veszélyét. Mégis ezt az utat választottuk, mert 16 apróbb momentumból talán mégis kikerekedik az egész ülésszak színvonala, eredménye, hangulata, és elsősorban azok, akiknek nem volt idejük, hogy valamelyik szekció munkájába bekapcsolódjanak, talán ily módon kedvet kapnak egy vagy több dolgozat elolvasására, felhasználására, illetve legközelebb a részvételre. A győzteseknek gratulálunk, a szervezőknek, az opponenseknek és a bizottságoknak köszönet és elismerés az eddigi legnagyobb szabású TDK-ülésszak lebonyolításáért.

A politikai gazdaságtan elméleti kérdései

Részletek az értékelésből:

A szekcióban szereplő anyagok közül *Bernhardt és Fiebig II. éves ngt. NDK-beli* hallgatók dolgozatában van a legtöbb munka. Dolgozatukban különösen értékesek azok a fejezetek, amelyekben *összehasonlító elemzést adnak a nyugatnémet fogyasztási szövetségekről és az NDK-ban működő fogyasztási szövetkezetekről.*

Gyakori jelenség volt a szekcióülésen, hogy bizonyos kérdéseket az előadók túl komplikáltan, elméletieskedve, némelykor skolasztikusan kezeltek, ahelyett hogy a problémák józan, természetes megközelítésére törekedtek volna. Érdekes volt viszont, hogy a hallgatóságot az elméletieskedő érvelések mennyire nem elégítik ki.

Figyelemreméltó, hogy az egyik dolgozat szerzője felismerte, hogy mekkora jelentősége van a pontos fogalomalkotásnak. A vitában az egyik hozzászóló még azt is kimondta, hogy a tudományos előrelépést gyakran az egyes fogalmak pontatlan kezelése akadályozza meg.

Több olyan dolgozat került megvitatásra az ülésszakon, amelyben a szerzők önálló, eredeti gondolatokat vetettek fel. Ezekben a dolgozatokban illetve előadásokban megnyilvánult a szerzők találékonysága, amely egyik nélkülözhetetlen kelléke az elméleti kutatómunkának.

Nem szerepelt viszont olyan műfaj, amely bizonyos elméleti problémát statisztikai adatok feldolgozása alapján kezelt volna. Pedig rengeteg elméleti kérdéshez lehet statisztikai adatok elemzése alapján hozzászólni.

Gazdaságtörténet

Péteri György III. évf. tanár A szakos hallgató *„A Tanácsköztársaság gazdaságirányításának néhány problémája”* c. dolgozata kapta a beérkezett 163 dolgozat közül a legtöbbet, a maximális 33 pontot, fejhosszal előzve meg *Berács Józsefet*, aki az Ipargazdaságtan szekción 32,25 ponttal nyert.

„Dolgozatom első szakaszában a vezetés, ellenőrzés és irányítás fogalmainak megközelítésével, majd a polgári demokratikus keretek között jelentkező gyárfoglaló mozgalom történetével és a munkásellenőrzés »politikai gazdaságtanával« foglalkozom. Bizonyítom, hogy ez a mozgalom az egyetlen — pozitív, anyagi viszonyokat kiépítő — előzmény és bázis a gazdaság szocialista újjászervezése számára. A második szakasz tárgyalja a tanácsgazdaság országos szintű irányítási szervezeti rendszerét, amit különösképpen indokol a vállalati újratermelés mozzanatainak, a tipikusan vállalati funkcióknak sajátos újrafelosztása az ágazati vezető szervek és az üzemek között. Végül az üzem irányításának az elemzésénél vizsgálom, sikerült-e a Tanácsköztársaság gazdaságszervezésének hatékony »hagyományként« elsajátítania, továbbfejlesztenie az ipari munkásság korábban elemzett mozgalmát, a munkásellenőrzés irányítási-szervezeti formáit.”

Tudományos szocializmus

Gervai Pál IV. évf. népg. terves hallgató az idei versenyekre 3 dolgozatot adott be, s az egyikkel meg is nyerte a filozófia szekciót. Az e szekcióban előadott dolgozatával harmadik helyezést ért el, *„Az il Manifesto kritikája az OKP lenini stratégiai elvei alapján”* c. dolgozatának rövid összefoglalása:

Az il Manifestot az OKP mint új baloldali kisebbségi csoportot kizárta soraiból. Az il Manifesto úgy tartja, hogy a fejlett tőkésországokban a kommunizmus marxi ismérvei már közvetlenül megjelentek; a tőkés rend megdöntése szerinte főleg a szubjektív feltételek elégtelensége miatt késik. Ezt a szubjektív „űrt” próbálja plattformja „kitölteni”. Ezen az alapon bírálja az OKP-t és a Szovjetuniót is.

Az il Manifestot mint újbaloldalt is a revizionizmus új formájaként kell meghatározni. Kimutatható a monopolkapitalizmus revizionizmusával való elvi rokonság, bár iránytultságában látszólag is homlokegyenest ellenkező formát ölt.

Az OKP „a szocializmus olasz útja” jelszavában foglalja össze stratégiai elveit. A szocializmus megvalósítását nem korlátozza a békés vagy nem békés út kérdésére, a valódi alternatíva a demokratikus út vagy a reakciós erőszak. Az ország vertikális megosztására irányuló monopolista kísérletek meghiúsításának feltételét az ország demokratikus egységének a megteremtésében látja: alapja a szövetségi stratégia. A chilei tragédia is bizonyítja ennek szükségességét.

Filozófia

(Részlet *Csáki Ilona* III. tanár A szakos hallgató: *A forradalmiság aktuális kérdései* c. dolgozatának vitájából)

Ismertetés: A forradalmár egyes személyiségelméleti vonatkozásai. Történetfilozófiai, szociáletikai stb. megközelítések is léteznek. A személyiségelmélet a pszichológia és a filozófia között kialakuló tudomány. A forradalmár jellemzői. A dinamikus személyiségjegyek. A ma forradalmiságának megnyilvánulása szocialista viszonyok között. A szocialista viszonyok gazdasági, politikai, ideológiai védelme stb.

Dr. Csöke Pál: Milyen különbséget lát a személyiségelmélet és Király István megközelítési módja között?

Csáki Ilona: Király István nem rendszerezi a forradalmár személyiségjegyeit, csak felsorolja. A dinamikus rendszer felbomlása már nem forradalmárt jelent.

Egy hallgató: Miért éppen ezek a jegyek jelentik a forradalmárt? Hol derül ki a dolgozatból az, hogy az ember a társadalmi viszonyok összessége?

Csáki Ilona: A felsorolt jegyek közötti dinamikus kapcsolatok rendszere adja a forradalmárt.

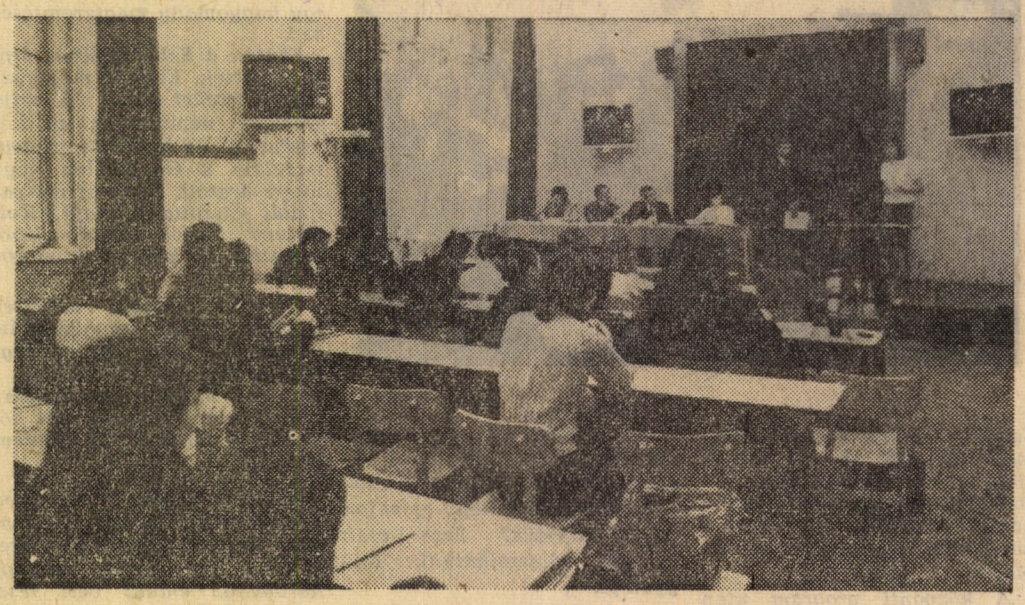

Kolléga a dobogón

Urbán László: Nem történeti a megközelítésed. Ezen jegyek alapján a munkásmozgalom számos forradalmárát ki kellene zárni a forradalmárok sorából, amennyiben sok forradalmár a felsorolt jegyek mindegyikével nem rendelkezett. A túlságosan személyiségelméleti, ideológiai megközelítést történelmietlennek tartom.

Csáki Ilona: Ezek szerint mindenki, aki tesz valamit az forradalmár?

Urbán László: Ez csak egy teoretikus kérdés. Minden embernek vannak forradalmi tettei, de még nem forradalmár.

Dr. Kiss Artúr: A teljes tudatosság persze abszolút kritérium. Attól, hogy valamely elvtárs nem Marx, attól még forradalmár. Csáki Ilona egy célnak alárendelt tudatosságot igyekszik megragadni, de ezt nem helyezte be a konkrét viszonyokba. Ezért veti a szemére Urbán László a történetiség hiányát.

Dr. Csöke Pál: Érdemes lett volna megvizsgálni azt is, hogyan és mikor „keletkeztek” forradalmárok, de az előadó hangsúlyozta, hogy itt személyiségelméleti megközelítést alkalmazott. Ezért nem lehet szemére vetni a történetiség hiányát.

Gazdaságpolitika

Soproni Zsuzsa III. évf. iparszakos hallgató egyik „áldozata” volt a sajnos még előforduló igen eltérő opponensi véleményeknek, hiszen az adható 22 pontból az egyik opponenstől 20 pontot a másiktól 10 pontot kapott. Ily esetben a hallgató tényleg nem tudja, hova „tegye” az eredményt.

Az egyébként jól sikerült szekción a dolgozatokat élénk viták követték. *Kóródi Mária* IV. évf népg. terv. szakos hallgató *„Szakma illetve képzettségi struktúránk fejlesztésének problémáiról”* címmel tartott szépen tagolt, jól szerkesztett ismertetést. Az előadás utáni vita főbb pontjai a következők voltak:

— *iparágon belüli verseny a munkaerő vonatkozásában*
— *szakmai képzettség speciális vagy általános ismeret*
— *gyártmánystruktúra és munkaerő-struktúra*
— *a kétszintű felsőfokú oktatás*
— *a „látszat-szakmásítás” kérdése*
— *a munkaerő-alkalmazás presztízs kérdéséről*

Vállalatpolitika

Hrubi László pécsi hallgató *„A kiskereskedelmi marketing tevékenység a Centrum Áruházak pécsi egységének példáján”* c. dolgozata második díjat nyert a szekción. Részlet az értékelésből:

A dolgozat széles áttekintéssel, megalapozott tárgyismerettel, az alapvető összefüggések helyes felismerésével, nagy tényanyag alapján elemzi két, egymással versenyben álló kiskereskedelmi vállalat példáján a marketing tevékenység területeit és hatékonyságát. Előadásában és a vita során továbbfejlesztette a témát. Helyesen látja az áruházi forgalom jövőjét Pécsett és megalapozott észrevételei vannak a jelenlegi rendszerrel kapcsolatban. Előadói készsége kiváló.

A gazdasági mechanizmus és szabályozó rendszer

Sallai Miklós IV. évf. agrárszakos hallgató *„A termelési szerkezet változásának néhány vonása hat Csongrád megyei termelőszövetkezetben”* c. dolgozatával második díjat nyert. Dolgozatának egyik lényeges megállapítása:

Az önköltségszámítás és jövedelemszámítás problémája. Itt elsősorban a gyakorlat oldaláról közelítem a kérdést, tehát milyen jelentőséget tulajdonítottak és tulajdonítanak a termelőszövetkezetek a fenti számításoknak a termelési döntések meghozatalában. Az önköltségszámítás önmagában nem ad teljes képet egy termékről, még egy adott gazdaságon belül sem, különösen nem hasonlíthatók össze a különböző termelőszövetkezetek önköltségadatai. A legjobban a teljes önköltségmutatók torzítanak. A termelőszövetkezeteket elsősorban a bruttó jövedelem tömege érdekli, így a jövedelemszámítás előtérbe kerül az önköltségszámítással szemben.

Pénzügy

A tanulmányok többsége a szerzők biztos anyagismeretéről és fejlett problémaérzékenységéről tanúskodott. Nem ítélhető meg ennyire pozitívan az előadásmód, a vitakészség, és a felmerülő kérdésekre adott válaszok minősége. Ezért a lényeges színvonalbeli eltéréseket nem mutató tanulmányok értékelésénél fontos szerep jutott az előadás módjának.

(Részletek *Sipos Zoltán* IV. évf. külker. szakos hallgató: *Exporthitel és valutaválság* c. dolgozatának téziseiből)

A hitelezés előtérbe kerülésével a nemzetközi kereskedelemben fokozódik a hitelezési kockázatok jelentősége. Ezeket két alapvető csoportra oszthatjuk, gazdasági és politikai kockázatokra. A gazdasági kockázat olyan kár veszélyét jelenti, aminek oka a vevő és eladó hatáskörén belül áll. A politikai kockázatok esetén a kár oka független a felek tevékenységétől. A politikai kockázatok nem elszórtan jelentkeznek, mint a gazdasági kockázatok, ezért ellenük nehezebb védekezni. A tőkés nemzetközi valutáris rendszer évek óta tartó válságának körülményei között rendkívül fontos annak vizsgálata, hogyan lehet védekezni az erősen megnövekedett valutáris kockázatok ellen. A valutáris kockázatok ellen csak állami intézetek nyújtanak biztosítási fedezetet, exporttámogatási céllal. Az exporthitel-biztosítás hazánkban rendkívül fejlett, jól működik, volumene növekszik. Védelmet nyújt a vállalatoknak a valutáris, (árfolyam) politikai és gazdasági kockázatok ellen és a hitelezési kockázatok népgazdasági szintű csökkentésére ösztönöz.

Világgazdaságtan

A világgazdasági szekció hosszabb idő után került újra megrendezésre és tartalma, vitakészsége, valamint külsőségekben és szervezettségében kifejeződő sikeressége alapján reményeket nyújt a jövőre nézve. A külföldi vendégek szereplése mellett örvendetes négy másodéves és egy harmadéves hallgatónk jó szereplése negyed és ötödéves hallgatóink mellett.

Üzemszervezés

Részlet az értékelésből:

Pozitív mozzanatnak tartom, hogy *a legjobb TDK-sok között több olyan hallgató is szerepelt — akik a társadalmi munkából is alaposan kiveszik a részüket.* Így pl. *Kovács István, Horváth Gyula, Bor Irén, Strochmayer Mária* és mások.

Mivel a szekcióban viszonylag nagy volt a kifejezetten jó dolgozatok aránya — az egyetem által biztosított díjak mellett az ipari üzemszervezési tanszék további három III. díjat létesített. (Ezt a gyakorlatot több tanszék, így pl. az ipargazdaságtan, az agrár, a munkatudományi, a számvitel, a piackutató, a gazdaságtörténet tanszék és a gazdaságpolitikai kutatócsoport is követte — A szerk. megj.)

Döntési játék

A szekcióülésen a *Californiai farmigazgatási játék című februárban koncentrált oktatás keretében játszott, döntési játék elemzésével, a játék játszásának szervezési kérdéseivel, illetve a játék továbbfejlesztésével foglalkozó öt dolgozat került bemutatásra.* A verseny szorosságát az elért pontok is jelzik, hiszen 30,5 ponttal győzni lehetett, de 28,7 ponttal már meg kellett elégedni az utolsó hellyel.

A TDK közönsége (Fotó: Eszes)

A tapasztalatokról

(Folytatás az 1. oldalról)

ma kerül előtérbe és anyagilag is jobban járnak a hallgatók.

— Mindenki belenyugodott a végeredménybe?

— Ilyen sohasem lesz. Az idei bírálati rendszer 4 alternatívából alakult ki, 12 oktató bírálta felül. Általános tapasztalat, hogy jobb mint az eddigiek. Nagy előrelépés, hogy minden dolgozatnak két opponense van, az alapos értékelés 160 embert lök előre, ők pedig a többieket. Sajnos néha rosszabb két bírálat, mint egy, előfordult az egytől 22 pontig terjedő pontozásban 10 pontos különbség is. Ilyenkor aztán inkább zavar, mint használ. Nehéz a szubjektív elemeket is kiszűrni; hozzám írta, máshoz, szeretem a témát, nem szeretem, ez a vesszőparipám, más a véleményem stb. De hát egy nagydoktorit is ketten bírálnak el, ennél többet már nem tehetünk.

A maximális 22-höz 11-et lehet szerezni a szóbelin, így nem volt igazuk azoknak, akik szerint a szóbeli semmit sem nyomott latba a sorrend kialakulásánál. Szekciónként 40—50 volt az átlagos látogatottság, így naponta 160—200 ember vett részt a konferencián. A rangos zsüriken kívül sok oktatót láttunk a padsorokban. A jövő évi országos versenyt meg akarjuk nyerni és mindent meg is teszünk ezért. Sőt: már eddig is sokat tettünk, 160 többnyire színvonalas dolgozat közül válogathatunk, s reméljük jövőre még több közül.

- farkasházy -

BALATON

A számítástechnikai szekcióban nem adtak ki első díjat. A szekcióban kiváló dolgozatával — megosztott második helyezést kapott *Balaton Károly* IV. ipar/3. gazdasági szervező szakágazatos hallgató. Témája *a döntéshez szükséges információmennyiség meghatározása.* Pontosan, szabatosan, világosan fejti ki dolgozatának lényegét, úgy, mint pár nappal előbb a konferencián.

—Dolgozatom témájához az informatika adta az alapot. Mint negyedévest azonban az elméleten túl már a gazdasági háttér, a gyakorlat is foglalkoztat, tanulom, és *nagyon szeretem a szervezés elméletének módszertanát, az ipargazdaságot, és az informatikai vázat próbáltam vállalatgazdasági sajátosságokkal felruházni.* Szakmai gyakorlaton is tapasztaltam, mennyire fontos ezzel a kérdéssel foglalkoznom, mivel az információk megszerzése, tárolása, feldolgozása, továbbítása igen komoly költséggel jár. A rendszerszervezőknek nagy segítséget jelent, ha tisztában vannak azzal, mely információkra van — vagy nincs — szükség, melyik mennyit ér.

Sok irodalmat kellett ehhez a témához elolvasnom — többségében angolul, és érzésem szerint sikerült a már meglevő módszerek közül a legjobbat — a shannonit — gazdasági szempontokból továbbfejlesztenem. Eredetileg Shannon módszerét át akartam venni, de éreztem, hogy a matematikai jellegű információelmélet a közgazdaságban kiegészítésekre szorul, egyrészt formai (értelmezhetőségi) szempontból, másrészt tartalmi (a döntéshez való felhasználhatóság) szempontjából.

Tavaly is hasonló témával indultam a TDK-n. Azóta sokat csiszoltam, bővítettem ismereteimet, a témát pedig az általános szintről szűkítenem kellett. A számítástechnika tanszéken *Diczendy László a konzulensem.* Gyakran megyek hozzá problémákkal, mindig szívesen segít, irányít. Szakszemináriumi vezetőm, *Kiss Imre* is állandó segítőm volt, és lesz is, hiszen ezt a kutatást még nem fejeztem be. *Szakdolgozatomban ezt a módszert részletesebben akarom kidolgozni s megpróbálom irányítási, döntési keretbe helyezni.*

Egyetem után — ösztöndíjas vagyok — a *Szombathelyi Cipőgyárban fogok dolgozni.* Részt veszek majd a vállalat számítógépes szervezésének irányításában.

A TDK-n sokan foglalkoztak számítástechnikai módszertani problémákkal. Szerintem *azonban sokaknál hiányzik a közgazdasági problémák beépítése ezekbe a módszerekbe.* Érdekes volt számomra, hogy sok dolgozat közös területe volt a szimuláció. Például *nagyon tetszett* a — szintén megosztott második díjas — *Koppány—Eszes—Lázár* dolgozatban *egy érdekes amerikai szimulációs módszer ismertetése,* és a *Barancsi—Máhler—Molnár-féle készletgazdálkodási probléma megoldása.*

Furcsának és provokatívnak éreztem viszont a szekció vitájában néhány kérdést, amelyek az eljárás egyes konkrét lépésével voltak kapcsolatban. A felmerült ellenjavallatot sem éreztem eléggé megfontoltnak. Azért volt furcsa ezeknek a kérdéseknek a feltétele, mivel a kérdező jól ismerte dolgozatomat, szakkollégiumban is beszélgettünk erről a dolgozatról.

Diczendy László, Karcsi tanszéki konzulense a tavalyi TDK után ült le először beszélgetni arról, hogyan, milyen irányban kellene tovább dolgozni.

Megbeszéltük első pályamunkájának problémáit, és felhívtam a figyelmét egy-két érdekes kérdésre. Karcsinak tetszett, és azóta együtt dolgozunk. *Nagyon jó diákpartner. Önálló gondolkodás és nagy kutatói szorgalom jellemzi.* Kellemes vele együtt dolgozni: szerény, csendes és nagyon megfontolt. *Saját kutatásaimhoz, elképzeléseimhez is számos új gondolatot kaptam tőle. Amit ebben a dolgozatban letett, és még le fog tenni, nagyon jól fel tudjuk majd használni az oktatásban is.*

Témája jelentős, s az ismert szakirodalomban ezekkel a gondolatokkal nem találkozhatunk. Ezért engem is meglepett a helyezése; a többi dolgozat megismerése után *állíthatom, hogy megérdemelte volna azt a ki nem adott első helyezést.* Az életben, a vállalatnál bizonyos vagyok benne, hogy képességei és felkészültsége alapján nagyon jól meg fogja állni a helyét.

Halász Géza

Díjnyertesek

DÖNTÉSI JÁTÉK

I. díjat nem adtak ki. II. díj: Kovács László (IV. évf. NGT Gazd. pol), III. díj: Bérczes István (II. évf. NGT), Gazd. pol. kut. különdíja: Hárs Ágnes—Pete Péter (II. évf. NGT váll.)

TECHNOLÓGIA ÉS ÁRUISMERET

I. díjat nem adtak ki. II. díj: Bisztriczky József (V. évf. kémia-áruism. szak), III. díj: Ferenczy Györgyné-Wirth Zsuzsa (IV. évf. kémia-áruism. szak). Tanszéki különdíj: Goldinger Erzsébet-Szabó Edit (IV. évf. kémia-áruism. szak,), Szabó Katalin (IV. évf. kémia-áruism. szak).

TUDOMÁNYOS SZOCIALIZMUS

I. díjat nem adtak ki. II. díj: Póka Ferenc (III. évf. külker. szak), III. díj: Gervai Pál (IV. évf. NGT szak).

FILOZÓFIA

I. díj: Gervai Pál (IV. évf. NGT szak), II. díj: Sándor László (II. évf. NGT szak), III. díj: Csáki Ilona (III. évf. tanár „A" szak).

GAZDASÁGTÖRTÉNET

I. díj: Péteri György (III. évf. tanár „A" szak). Tanszéki díjak: II. díj: Máté Erzsébet (II. évf. NGT szak), III. díj: Tuczai Éva—Décsi László (II. évf. NGT szak).

GAZDASÁGPOLITIKA

I. díjat nem adtak ki. II. díj: Kóródi Mária (IV. évf. NGT szak), II. díj: Majoros Pál (IV. évf. NGT váll.), III. díj: Rácz Ágnes (III. évf. iparkar), III. díj: Zádor Mária (III. évf. tanár „A" szak.), Ipargazd. tanszék különdíja: III. díj: Kölüs Lajos (III. évf. iparszak) Gazd. pol. kut. különdíja: III. díj: Auth Henrik—Járai Zsigmond (III. évf. NGT szak), III. díj: Balogh Mária—Serfőző Mária (IV. évf. Pénzügy).

ÜZEMSZERVEZÉS

I. díj: Kovács István (IV. évf. ipar), II. díj: Horváth Gyula (Pécs), II. díj: Strochmayer Mária (IV. évf. ipar), III. díj: Bódi Erzsébet (tanár „D" szak), Fazekas Károly (III. évf. ipar), Kovács Géza (III. évf. ipar). Tanszéki különdíj: Bor Irén (IV. évf. ipar), Boksai Éva (IV. évf. népgazdterv.), Csősz Ágnes (IV. évf.).

VÁLLALATPOLITIKA

I. díjat nem adtak ki. II. díj: Bod Péter (IV. évf. NGT szak), Hrubi László (Pécs), Könczöl Erzsébet (III. évf. ipar), Mohai György (IV. évf. NGT szak), A piackutató és piacszervezési Tanszék különdíja: Zimai Judit (III. évf. ipar).

GAZDASÁGI MECHANIZMUS ÉS SZABÁLYOZÓRENDSZER

I. díjat nem adtak ki. II. díj: Horváth Péter (IV. évf. NGT szak), Sallai Miklós (IV. évf. agrár), Winkler Zsuzsa (Pécs). III. díj: Kádek István (III. évf. tanár „A" szak), Nguon Quoc Huy (V. évf. NGT), Angyal Edit (Pécs).

SZÁMÍTÁSTECHNIKA

I. díjat nem adtak ki. II. díj: Balaton Károly (IV. évf.), Lázár Piroska—Eszes István (III. évf. NGT szak), Kopányi Mihály (IV. évf. NGT szak). III. díj: Fengyek Mihály, Povarnyikova E., Ribaro va Mária (Pozsony), Barancsi Éva (II. évf. NGT szak), — Molnár István (II. évf. ipar), — Mahler István (II. évf. NGT szak).

IPARGAZDASÁGTAN

I. díj: Berács József (IV. évf. ipar), II. díj: Ábrahám Katalin—Szabó György (III. évf. ipar), III. díj: Sárai József (IV. évf. ipar), Töröcsik Mária (Pécs), Tanszéki különdíjak: Busi Mária (III. évf. ipar), Török Katalin (III. évf. ipar). Számviteli tanszék különdíja: Bakk Ida (IV. évf. tanár B).

PEDAGÓGIA — OKTATÁSÜGY

I. díj: Veres Pál (V. évf. tanár „A" szak), A munkatudományi tanszék különdíja: (I. díj): Bika Júlianna—Tordai Ildikó (V. évf. NGT szak), II. díj: Kovács Ágnes (V. évf. tanár „B" szak), III. díj: Kun András (V. évf. tanár „A" szak), III. díj: Gál Anna (V. évf. tanár „B" szak).

MATEMATIKA ÉS ALKALMAZÁSA

I. díjat nem adtak ki. II. díj: Budavári Péter (V. évf. NGT szak), II. díj: Vellai György (V. évf. NGT szak), III. díj: Forgács Anna (II. évf. NGT szak), Kovács Mária (II. évf. tanár „B").

PÉNZÜGY

I. díjat nem adtak ki. II. díj: Sipos Zoltán, III. díj: Bara Zsuzsa—Léb Zsuzsa—Walkó György (IV. évf. ipar), Fekete Márta—Kővári János, Póra Piroska (Pécs), Frauenhoffer Miklós (Pécs).

VILÁGGAZDASÁGTAN

I. díjat nem adtak ki. II. díj: Szita Éva (V. évf. NGT szak), Gyuricza Imre (IV. ipar), III. díj: Etele Csaba (IV. évf. külker.), Sinka István (IV. évf. külker.).

POLITIKAI GAZDASÁGTAN

I. díj: Bernhardt — R. Fiebig (II. évf. NGT szak), II. díj: Balázs Katalin—Greskovics Béla (II. évf. NGT szak), III. díj: Horn György (III. évf. tanár „A" szak).

Buca TDK-ja

Beszélgetés Budavári Péterrel, a matek szekció egyik győztesével

Budavárit általában csak Bucának hívják a barátai. Buca nem tartozik a könnyen kiismerhető emberek közé. Sokan csak annyit tudnak róla, hogy ritkán szokott délig felkelni, hogy sok a koszos sörösüveg a konyhájában, és hogy sok szemináriumot ellógott az elmúlt öt év alatt. Buca elég zárkózott és elég nehezen megismerhető azok számára is, akik egyébként sok időt töltenek vele. A mostani TDK-konferencián elért helyezése bizonyítja, hogy Bucára a koszos sörösüvegek mellett még az is jellemző, hogy igen keményen tud dolgozni és nagyon jó, szakmailag igen értékes dolgokat tud kiadni a kezéből.

— Mi volt a témád konkrétabban?

— A dolgozat elméleti matematikai jellegű. Két részből áll, mind a kettőben lineáris egyenlőtlenségrendszerek megoldhatósági feltételeivel foglalkozom. Az első rész tulajdonképpen módszertani jellegű, ebben arról van szó, hogy vannak bizonyos, lineáris egyenlőtlenségekre vonatkozó egzisztencia- és feltételes egzisztencia-tételek. Ezek közül van egy ismertebb tétel, az úgynevezett „Farkas-tétel". Na most én azt csináltam, hogy megnéztem ezeket a különböző egzisztencia-tételeket, van ezekből vagy tizenöt, húsz. Ezeket aztán lehet bizonyítani, az egyiket a másikból, a másikat az egyikből stb. A dolgozatom első részében azt mutattam meg, hogy ezeknek a tételeknek a nyolcvan százaléka ekvivalens egymással és a fennmaradó húsz százalék is levezethető az úgynevezett Farkas-tételből. A másik nyolcvan százalékról azt is beláttam, hogy nemcsak egymással ekvivalensek, hanem a Farkas-tételre is.

— Ennek a módszertani eredménynek milyen haszna van? Mire lehet ezt alkalmazni?

— Ezekkel a tételekkel nagyon sok programozási, lineáris programozási és aktivitáselemzéssel kapcsolatos tétel egyszerűen, elegánsan bizonyítható.

Tehát egy sor bizonyítás egyszerűbbé válik ezek által az eredmények által.

— A dolgozatod második részében mivel foglalkoztál?

— Az úgynevezett Neumann-modell egy problémájával. Tulajdonképpen ebben a részben a Neumann-modell szükséges és elégséges feltételét fogalmaztam meg. Korábban ennek csak elégséges feltételei voltak ismertek.

Ennek a jelentősége abban áll, hogy így végleg tisztázódott a Neumann-modell megoldhatósága. Az eddig ismert elégséges feltételeket hétköznapi nyelven egy egészen egyszerű racionális gazdálkodási szabályként lehet megfogalmazni. Ebből az következik, hogy ha a Neumann-modell ennek a viszonylag egyszerű feltételnek eleget téve megoldható, akkor olyan rettenetesen nem mondhat ellent ez a modell a valóságnak. De még ez korántsem volt biztos eddig, hogy a szükséges és elégséges feltétel nem tartalmaz-e olyan elemet, ami már nem ilyen logikus, és esetleg ellentétben van a szokásos gazdasági összefüggésekkel. Akkor a modell persze nem jó. Végül is kiderült, hogy ez a probléma nem áll fönn és a szükséges és elégséges feltétel is egy majdnem triviális gazdasági feltételt ír elő. Ebbe részletesebben talán most nem érdemes belemenni.

Árva László

Érdeklődő arcok a TDK-n

Izgalmas témák

Az idei TDK-ülésszak szekcióinak előadásait járva, alkalmam nyílt jó néhány olyan referátumot végighallgatni, melyek úgy érzem, mind az oktatók, mind a hallgatók részéről fokozott érdeklődésre tarthatnak számot. Ezek közül is szeretném felhívni a figyelmet *Bika Julianna* és *Tordai Ildikó* V. éves népgazd. terv szakos hallgató pedagógia-oktatásügy keretében elhangzott előadására, melynek címe *„Az egyetemünkön folyó szakképzés egyes közgazdasági összefüggései".*

A szerzők dolgozatukban a közgazdászképzés olyan égető, megoldást sürgető, de eddig kellően meg nem világított összefüggéseire keresik a választ, *Hogyan lehet az egyetem rendelkezésére álló anyagi és szellemi erőforrásokat hatékonyan felhasználni? Van-e egyetemünkön modern, gyakorlati életnek megfelelő közgazdászképzés? Mennyire tisztázott a szakok szerepe? Hogyan lehetne az egyetemi és főiskolai kérdést különválasztani? Mennyibe kerül és mennyit ér a közgazdász-diploma? Hogyan történjék a hallgatói létszám tervezése? Mit jelent az integrált oktatás fogalma?* Az oktatás gazdaságtani kutatás során felmerülő kérdésekből ragadtam ki néhányat, de sorolhatnám őket tovább, mert *határozott választ úgyszólván egyikre sem lehet adni.* A szerzők érdeme, hogy vállalkoztak erre a nehéz feladatra, és jórészt feltáratlan területen *próbáltak összefüggéseket megállapítani. Javaslatokat tenni a további kutatást illetően.* Korábban végzett évfolyamok között kiosztott *kérdőívek válaszai alapján* is elgondolkodtató adatokat kaptak. A végzetteknek csupán 50 százaléka folytat a végzett szaknak megfelelő gyakorlati tevékenységet, vagy a megkérdezetteknek alig 20 százaléka tartotta jónak, hasznosnak a szakmai gyakorlatot, azok, akik leendő munkahelyükön töltötték azt el. Statisztikai számítások segítségével az oktatás néhány gazdasági jellegű kérdésére is vláaszt kapunk. Arra, hogy egy hallgató tanulmányai 430 ezer forintot emésztenek fel, az egyetem végső kibocsátásának értéke évente 242 millió forint. Ha figyelembe vesszük, hogy eddig körülbelül 13 ezer hallgató végzett a különböző évfolyamokon, akkor a szellemi tőke nagysága 9,5 milliárd forint, ebből közvetlenül az egyetem produktuma 5,1 milliárd forint.

A szűkreszabott hely sajnos határt szab az ismertetésnek, *így csak a könyvtárat tudom ajánlani, ahol a dolgozat a többi TDK-munkával együtt bárki rendelkezésére áll.*

S. J.

Egy külföldi TDK-dolgozat

A pénzügyi szekció délelőtti öt előadását hallgattam végig. A dolgozatok közül három különböző biztosítási fajták értékelésével, azok lehetséges továbbfejlesztésével foglalkozott, egy dolgozat témájául hazai árrendszerünk néhány kérdése szolgált, egy dolgozat pedig az osztrák gazdasági életbe engedett bepillantást. Szerzője Richard Weitner, a Bécsi Közgazdasági Egyetem harmadéves hallgatója volt.

— Hogyan jutott el hozzád TDK-konferenciánk híre?

— Budapestről kaptam meghívót, a témakörök megjelölésével. Dolgozatomat konkrétan erre az alkalomra készítettem el. Nagyon örülök, hogy lehetőséget kaptam dolgozatom ismertetésére. Fontosnak tartom, hogy jobban megismerjük egymás gazdaságát.

— Dolgozatod címe Tehergépkocsi leasing, mint új finanszírozási forma. Miért ezzel a kérdéssel foglalkoztál?

— Az osztrák gazdaságban jelenleg megszorító hitelpolitikát folytatnak az infláció megfékezésére. Dolgozatom ennek a problémakörnek egyik vetülete. A közeli napokban egyébként meglátogatjuk a Rába gyárat, ezért is írtam tehergépkocsikról.

— Milyen területekre lehet szakosodni a bécsi egyetemen?

— Lényegében négy szak működik nálunk, kereskedelmi, üzemgazdasági, államgazdasági és tanári. Kereskedelmi szakra járok, ahol két nyelv tanulása kötelező. Én oroszul és angolul tanulok.

— Miért oroszul?

— Már a középiskolában is tanultam három évig ezt a nyelvet, de nagy jelentőséget tulajdonítok a kelet-nyugati kereskedelmi kapcsolatok kibővítésének.

— Köszönöm az interjút, viszontlátásra!

—B—

Szónoki hévvel **Fotó: Eszes**

TDK

HÍREK

FELHÍVÁS

Egyetemünk Rajk László Szakkollégiuma az ez évi felvételi beszélgetést június 22—23—24-én tartja. Az állami csoportokban a tájékoztatás megtörtént. Jelentkezési lap még a kollégiumban beszerezhető. A jelentkezési lapokat május 20-ig kérjük eljuttatni hozzánk.

A Rajk Szakkollégium Diákbizottsága

★

KÉT VIZSGA KÖZT gondolj a jövőre is. Már most jelentkezz a STUDIUM GENERALE szakbizottságba vidéki középiskolásokkal levelezni, vagy budapesti szemináriumot vezetni. Matematika, történelem és politikai gazdaságtan tanítása között választhatsz. Jelentkezési lap a KISZ-bizottságon és a zsibongóban elhelyezett Studium faliújságnál. Ebben a munkában megtalálhatod a MOZGALMI ÉV testre szabott feladatát.

Studium Generale
vezetősége

★

A MAGYAR RÁDIÓ — május 12-én, vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel a Hűvösvölgy—Pesthidegkúti repülőtéren rendezi meg III. futó-kocogó napját.

A budapesti és zalaegerszegi futó-kocogó nap sikere remélhetőleg idén is több ezer résztvevőt fog vonzani a szabadba.

★

Párt- és KISZ-aktívaülés lesz május 13-án 15 órakor egyetemünkön a III. számú előadóban. Nagy Richárd, a Budapesti Pártbizottság titkára tart tájékoztatót és konzultációt időszerű gazdaságpolitikai kérdésekről.

★

Kovács István IV. éves hallgatót a KISZ-bizottság felmentette a KISZ-vb érdekvédelmi felelősi funkciójából. Zsohovszky Sándor II. éves iparszakos hallgató jelölését erre a posztra a KISZ-bizottság elfogadta.

★

1974. május 5-én került megrendezésre az egyetemi női kosárlabda-bajnokság.

Eredmények: Ipar—I. évf. 35:16; Ipar k.—Általános k. 29:12; I. évf.—Általános k. 28:19.

A bajnokság győztese az Ipar Kar csapata.

CSORBA LÁSZLÓNÉ

Ilonka néni a harmadik emeleten takarított. Sokan ismertük, szerettük őt. Csendesen, szorgalmasan takarítgatta a folyosót, a termeket, szerkesztőségünk szobáját. Április 21-én mondta fel szíve a szolgálatot. Ismerős arca még sokáig hiányozni fog.

Interjú Dolores Ibarrurival a chilei eseményekről

Chilei szolidaritási nagygyűlés lesz az aulában május 10-én délután három órakor. A gyűlés szónoka Nagy Sándor, a KISZ KB egyetemi és főiskolai osztályának vezetője lesz.

Dolores Ibarruri nevét valamennyien ismerjük. A nemzetközi munkásmozgalomban végig küzdött öt évtizedet és a spanyol szabadságharcban betöltött szerepe ismertté tették személyét az egész világon. Évtizedek óta a Spanyol Kommunista Párt elnöke, 1939 óta él emigrációban. Ma, 78 évesen is aktívan dolgozik.

Az alábbiakban közöljük a chilei fasiszta katonai junta hatalomra jutása után adott interjúját:

Milyen hasonlóságot lát ön az 1936-os spanyolországi fasiszta államcsíny és a közelmúltban lezajlott chilei események között?

— Több hasonló vonást is találunk a spanyolországi fasiszta, katonai lázadás és a chilei reakciós katonai államcsíny között. Ezek közül kettőt szeretnék kiemelni. Első és talán legfontosabb hasonlóság, ez a tábornokok hitszegése, vagyis az, hogy felesküdtek a köztársaságra és az alkotmányra, majd elárulva azt, ellene támadtak. Ez a legszembetűnőbb hasonlóság a spanyol lázadók és a chilei pucscsisták között. Ezen belül természetesen vannak különbségek is. Például a mi népünk 1932-ben már átélt egy monarchista államcsínyt és így volt fogalma arról, mire képesek a katonák, a reakció oldalán. Átéltük az 1934-es asturiai lázadást, és ezen tapasztalatok felhasználásával népünk szembe tudott helyezkedni a reakció újabb kísérleteivel. Sorra, alakultak a szocialista és kommunista munkásmilíciák. Így 1936-ban a katonai lázadás kitörése nem ért bennünket felkészületlenül, ezért tudtunk 3 évig ellenállni. Ami Chilében történt, az nem történhetett meg Spanyolországban. Pontosan nem ismeretes előttem milyen lépéseket tettek a demokratikus munkásszervezetek a saját védelmük érdekében, de Spanyolországban volt egy bizonyos fokú készültség a reakció esetleges támadásának visszaverésére. Lehetetlen Chiléről beszélnem anélkül, hogy ne kerítene hatalmába, a szorongás azokért a kommunistákért, szocialistákért, férfiakért, nőkért, akiket vagy megöltek, vagy börtönbe vetettek, a vértől megrészegült szoldateszka katonái a hazaáruló tábornoki klikk vezetésével, akik mögött nyilvánvalóan a Chile természetes kincseit kiaknázó külföldi nagy monopóliumok állnak.

Spanyolországban, mint sokak előtt ismeretes, a reakciós katonai klikket támogatta a hitleri és a mussolini fasizmus és azt hiszem, senki előtt nem kétséges a CIA és az ITT Chilében játszott szerepe. A külső reakció segítsége nélkül sem Spanyolországban, sem Chilében nem győzhettek volna a pucscsisták.

— Ön említette, hogy Spanyolországban — úgy mint Chilében — a külső reakció a belső segítségére sietett. Önkéntelenül is felvetődik a kérdés, hogy a progresszív erőknek milyen külső segítség jutott? 1936-ban még csak egy szocialista ország létezett, a Szovjetunió. Ma a világ egyharmada szocialista. Mennyiben jelent ez újat, mennyiben jelent ez előnyt Chilének?

— A CIA szolgálatában álló elnökgyilkos tábornokok, akik úgyszintén felelősek P. Neruda nagy chilei költő és sok hazafi haláláért, azt hitték, hogy egy véres államcsínnyel képesek lesznek a Latin-Amerikában végbemenő antiimperialista és antimonopolista folyamatot megállítani. Ellenkezőleg: a reakció ezzel a szörnyű népellenes bűntettel nagy lökést adott a kontinens országaiban végbemenő függetlenségi törekvéseknek, fokozta a latinamerikai népek méltóságérzetét, a demokratikus erők összefogását a reakciós puccsuk veszélyeivel szemben egyesítve, a kontinens Chilével szolidáris erőit. Ki szeretném emelni, hogy amikor a világpolitikában olyan meghatározó erő létezik, mint a szocialista tábor, akkor egy ilyen véres puccs csak átmeneti jelenség lehet, és a demokrácia végülis győzni fog Chilében. A világ országaiban erősödik a Chilével, a chilei néppel vállalt szolidaritás. Ismerjük ennek a mozgalomnak a különböző országokban való megnyilvánulását. Tudomásunk van a magyar nép szolidaritásáról és meg kell mondanom, hogy a spanyol nép a polgárháború alatt tapasztalta a magyar nép szolidaritásának erejét. Mivel ön, aki ezeket a kérdéseket felteszi magyar, meg kell vallanom, nem lehet elfelejteni a magyar nép szolidaritását és hős fiait, akik segítették népünk harcát a fasizmus ellen. Nem felejtettük el, és ezután sem felejtjük el Zalka Máté nevét, aki Huesca mellett esett el és akit Valenciában temettek el. Az egész város elkísérte utolsó útjára azt az embert, aki egy távoli nép fiaként harcolt a mi szabadságunkért. Ez a szolidaritási folyamat figyelhető meg ma az egész szocialista táborban Chilével kapcsolatban. Meg kell mondanom, ez a szolidaritás nagy segítségére lesz, a chilei népnek, a demokratikus rendszer visszaállításában, a reakció visszaverésében.

Köszönjük az interjút.

Nyíri Iván

(Átvettük a SZU-ban tanuló magyar diákok lapjából.)

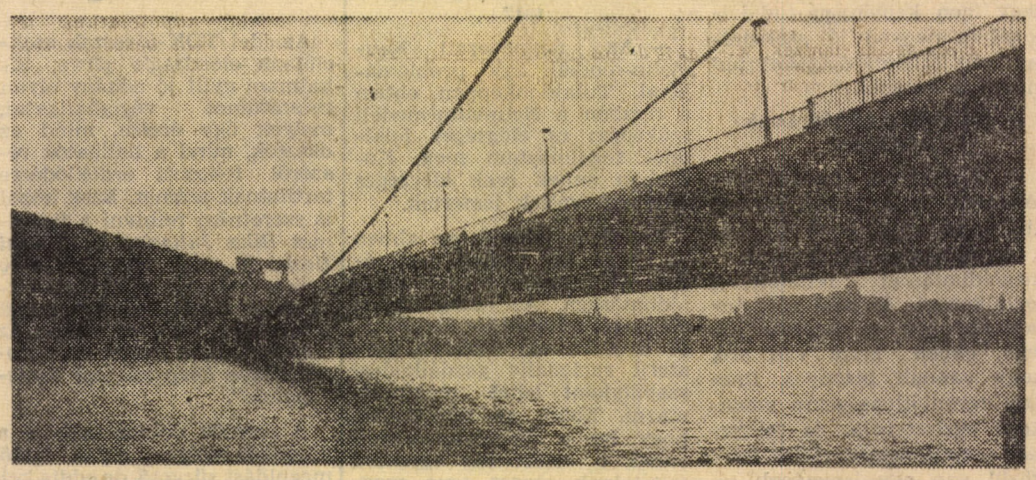

Küldöttértekezlet az ipari karon

A tavaszi küldöttértekezletsorozatban az ipari kar zárta a sort. Az április 20-i küldöttgyűlés első napirendje a kari vezetőség beszámolója volt az írásos anyaghoz fűzött szóbeli kiegészítéssel, amit Rácz Ágnes foglalt össze. *A vezetőség beszámolójában elég kritikusan szemlélte a kart irányító saját tevékenységét, éppúgy, mint az alapszervezetek munkáját, a közösségek mozgalmi életét.* Elsősorban a fogyatékosságokra koncentráltak, két dolgot emelve ki leginkább. *Az egyik a kari vezetőség testületi munkájára vonatkozott — nagyon önkritikusan megállapították, hogy az gyenge volt az elmúlt időszakban.* Mindenki igyekezett a maga területén a legjobbat nyújtani, de nem ismerték kellően egymás munkáját, nem mindig tudtak egységesen fellépni. Németh György, a KISZ-bizottság titkára későbbi hozzászólásában nagyon szemléletesen ezt úgy fogalmazta, hogy „a kari vezetőségnek jó szólistái voltak, de a közös hegedülés nem ment eléggé". *A másik, amit súlyos problémaként jelölt meg a kari vezetőség —, a szervezeti fegyelem kérdése.* Noha a tavalyi küldöttértekezleten erről esett a legtöbb szó, ezen a téren nem sikerült előbbre lépni. Mutatja ezt az a tény is, hogy az egyébként jól sikerült poltábor kapcsán hiányzások miatt több írásbeli és szóbeli fegyelmit kellett adni. A megoldás azonban semmiesetre nem a fegyelmik osztása, hanem az, hogy a vállalt feladatok ellenőrzését, számonkérését szigorúan elvégezzük minden szinten, hogy a közösségek maguk is tegyék ezt meg tagjaikkal, vezetőikkel, képviselőikkel szemben. A most kezdődő mozgalmi év erre jó lehetőséget ad.

A tanulmányi munka színvonala, a tanulmányi fegyelem jelentősen javult a karon. Ebben igen nagy részük volt az állami vezetés intézkedéseinek, de, noha ezek a másodéveseket érintették elsősorban, a másik két évfolyamon is javulás mutatkozott. *Része van ebben a tanszéki képviseleti rendszer funkcionálásának is.* E téren az információk továbbítása okoz gondot. A tanulmányi felelősöknek a jövőben jobban be kell tölteniök közvetítő szerepüket ahhoz, hogy a képviseleti rendszer eredményesen, jól működjön.

Politikai nevelőmunka területén a kari vezetőség az önálló alapszervezeti munkát kívánta előtérbe helyezni, a kari szintű megmozdulások rovására. Úgy tűnik ehhez az alapszervezeteknek több segítségre lett volna szükségük, mert ennek ellenére a vezetőség viszonylag kevés alapszervezeti politikai megmozdulásról szerzett tudomást. Ezen a területen a HPCS hathatósabb támogatásával kell előbbre lépni a jövőben.

A kari vezetőség beszámolója után az egyetemi tanács tagja, Kovács István tájékoztatta a küldötteket munkájáról, majd a második napirendi pontra, hozzászólások, javaslatok tételére került sor. *A kari vezetőségre elsősorban kérdések záporoztak a beszámolóval kapcsolatban.* Az ezekre adott válaszok alaposak és kimerítőek voltak. *Néhány értékes javaslat is elhangzott a küldöttek részéről. Schultz György például felvetette a szakmai és politikai munka összekapcsolásának lehetőségét* amikor arról beszélt, hogy például az üzemi demokrácia kérdésével foglalkozhatna egy-egy alapszervezet. Referátumokat, vitákat tartva közösen készülhetnének fel a témából, amit a nyári szakmai gyakorlat során mindenki konkrétan is tanulmányozhatna a gyakorlatban. A következő évben az elméleti és gyakorlati tapasztalatok összevetésével folytathatnák a munkát, ami politikai és szakmai szempontból egyaránt hasznos lenne az alapszervezet tagjainak. Ehhez a javaslathoz kapcsolódott Heródi elvtárs, amikor mintegy továbbfejlesztve azt az üzemi demokrácia kérdéséhez kapcsolta a rétegtávolságok, a társadalmi mobilitás problémáját. Iparszakos hallgatók számára ez nagyszerű feladat, fontos politikai, társadalmi kérdés, komoly szakmai problémák vetődnek fel.

Több javaslat hangzott el ezenkívül, amelyeket Rácz Ágnes megköszönt a küldötteknek. A beszámolót a küldöttértekezlet egyhangúlag elfogadta.

Ezután jutalmazásokra került sor. A jutalom színházjegyeket a III. ipar-tervező csoport tagjai kapták magas színvonalú közösségi munkájukért. *Elismerő oklevelet kapott Balázs Erika DJB-s, Schultz György* agit.-prop.- *Petes Zsuzsa* alapszervi titkár (III. ipartervező) és *Fábián Judit* a politikai tábor szervezésében végzett munkájáért. *Többen írásbeli, illetve szóbeli dicséretben részesültek.*

Utolsó napirendi pontként az új kari vezetőség megválasztására került sor. *Az ipari kar titkára ismét Rácz Ágnes lett. Titkárhelyettes Szabó Gábor, tárcanélküli titkárok Gösi János és Havas István, agit.-prop.-titkár; Schultz György; szervező titkár: Gyarmati István; tanulmányi felelős: Orosz Tivadar; I. évfolyamfelelős: Németh Imre: DJB-felelős: Balázs Erika. Az egyetemi tanács tagja: Zsohovszky Sándor; póttag: Rácz Ágnes. Kari tanácstagok: Fábián Judit, Szőke Gyula, Kelemne Zsolt, póttagok: Mezei Olga, Sterba Katalin és Lővey Imre.*

MÁJUS 9.

Az emlékezés nemcsak a háború borzalmait idézi

„1945. május 9-én hajnali fél egykor megtörtént az aláírás. Londonban és Washingtonban már néhány órával korábban bejelentették a német kapitulációt, ami egyidőben 8-án éjfelkor már életbe is lépett. A moszkvai rádió május 9-én reggel közölte a hírt a Szovjetunió népével. A német „Harmadik Birodalom" elbukott. Egyes csapatok még fejtettek ki szórványos ellenállást, de két-három napon belül megadták magukat. Május 8-án a második világháború Európában véget ért. A nácizmus történelmi múlttá vált."

Annak a nemzedéknek, mely ma egyetemeinken tanul, a nácizmus már ténylegesen történelmi múlt. Évtizeddel a második világháború befejezése után születtek a mai egyetemisták, legrégibb emlékeik is félelem, rettegés nélküli, nyugodt napok eseményeihez kötődnek. Békében születtek, békében élnek. Mégis sokat tudnak a háborúról. Úgy nevelték őket — otthon, iskolában —, hogy tudjanak róla, hogy értsék, mit jelent az, tudják, mi vezethet olyan katasztrófához, mint a második világháború, hogy ezek tudatában értékeljék, éljék és féltve őrizzék mindennapi megnyilatkozásukban, tetteikben is, amit nagyszerű lehetőségként kaptak — a békét. Értik és tudják mindezt éppúgy, mint az a nemzedék, amely át is élte. Tudatosan vállalják és aktívan szolgálják a szocialista békepolitikát.

1945. május 9. — a győzelem napja. Ez a dátum ugyanazt jelenti a húszéveseknek, mint az idősebb korosztályoknak. A tartalma is ugyanaz. Érzelmileg, a hozzátapadó élmények, tapasztalatok eltérő mivolta miatt mégis másként tükröződik ez a dátum a húszévesek tudatában. Keresgélni kell a szavakat, ha ki akarják fejezni, szubjektíve mit jelent számukra ez a szó, béke.

ALEKSZEJ OSZIPOV III. ÉVES IPARSZAKOS — LENINGRÁDI.

— Valóban mi „készen" kaptuk a békét, beleszülettünk. Csak elfogadnunk kellett és élni a lehetőségeivel. Mégis tudjuk, hogy ez nem valami természetes, mindenkor meglevő adottság. A szovjet nép nagyon sok keserű szenvedést elviselt érte. Az idősebbek sok mindent mesélnek erről, azt akarják, hogy a gyerekek mindenről tudjanak. Meg akarják mutatni nekünk, hogy mit jelent a háború, milyen szörnyű pusztítást okoz a társadalomban, az emberekben. Tovább oltják a gyerekekbe a háború gyűlöletét. Nagyon tisztelem az idős embereket, olyan körülmények között, úgy tudtak helytállni, mint például a leningrádiak a körülzárt városban 1941—42 telén, borzasztó hidegben, minimális élelemmel, örökös bombázások között. Nagyon gyorsan újjáépítették az országot, de egészen kis koromból még emlékszem a romokra. Ilyenkor május 9-én a háborús emlékhelyeken szoktak találkozni azok a katonák, akik együtt harcoltak a háborúban. Megrendítő dolog egy ilyen találkozón részt venni. Ilyenkor nemcsak érti, át is érzi az ember, hogy mit jelent a béke.

KRUZYNSKI ZBIGNIEW IV. ÉVES NEMZETKÖZIS HALLGATÓ. VARSÓI.

— Nálunk az ifjúság körében erősen élnek a háborús szenvedések emlékei. Alig van olyan család, ahonnan a háború, a fasizmus ne követelt volna áldozatot. Anyámat Németországba hurcolták kényszermunkára. A háború következményeire, a romos Varsóra magam is emlékszem. Olyan emlékek ezek, amelyek már gyerekkorunkban kialakították bennünk a háború és a fasizmus gyűlöletét. Ezt az iskolai nevelés is elmélyítette. Emlékszem, VII-es voltam, amikor nagygyűlésen tiltakoztunk az ellen, hogy az NSZK-ban elévültnek akarták nyilvánítani a háborús bűnöket. Arra is emlékszem, hogyan vásároltunk a kubai válság idején élelmiszer-tartalékokat. A szülők minket, gyerekeket küldtek a boltba sorba állni. Most a politikai enyhülés hatására feléledt a remény, hogy az első lengyel nemzedék, amelyik nem ismeri a háborút, leélheti az életét anélkül, hogy meg kellene ismerkednie vele. De felejteni nem lehet. November 1-én, halottak napján, ha végigsétálsz Varsó utcáin, szinte 100 méterenként mécses ég. Az emléktábláknál friss virágok, kis úttörők állnak őrt. — Az emlékezés nemcsak a háború borzalmait idézi, de tudatosítja a béke tényét, meglétét, azt, hogy meg is kell védeni.

FISCHMANN MICHAEL POTS DAMBÓL JÖTT, NÉPGAZD. TERV SZAKON TANUL, III. ÉVES.

— A béke minden nemzet számára ugyanazt jelenti, a létbiztonságot, a lehetőségeket (céljaink megvalósítására). Abban, ahogy átéljük természetesen vannak különbségek egy NDK-beli fiatal (akinek nincsenek tapasztalatai a háborúról) és egy vietnami között éppúgy, mint az NDK-ban is az egyes nemzedékek között. Az idősebbek életét a háború még jelentősen befolyásolta, ezért ebben a kérdésben náluk az érzelmi motivációk erősebbek és közvetlenebbül hatnak, mint nálunk, akik már elméleti-politikai alapról közelítjük inkább a problémát. Mindazt persze, amit erről a szörnyű időszakról hallottunk idősebbektől, vagy művészi megfogalmazásban olvastunk, láttunk, érzelmileg motiválja, erősíti ennek a nemzedéknek a békevágyát.

TAR LÁSZLÓ III. ÉVES IPAR SZAKOS.

— A béke valami olyan dolog, aminek a hiányát érzi rettenetesen élesen az ember. Tapasztalatok, tények alapján sokat hallottunk erről idősebbektől, sok fimet láttunk, könyvet olvastunk, amik megrendítettek, szubjektíve mély hatást gyakoroltak ránk. De nyugalmas — érzelmileg is nyugodt, kiegyensúlyozott — helyzetben ritkán kerülünk olyan szituációba, hogy igazán átérezzük ,megértsük, mit jelent a béke — noha tudjuk. Hogy nem kell szirénára ébrednünk, nem egy rettegő, meghúzódó valaki, egy nagy mechanizmus nagyon erősen determinált része az ember — érzelmileg ezt nagyon nehéz megérteni nekünk, akik szerencsére soha nem ismertük mindezt. De el kell gondolkodnunk ezen. A béke egyik nagy feltétele, hogy a mi nemzedékünk minden tagja is próbálja megérteni, hogy milyen történelmi, gazdasági, politikai és egyéb tényezők vezettek az egyes országokban oda, hogy kialakulhatott az a lejtő szituáció, ami már elkerülhetetlenül a háborúhoz vezetett. Hogy ebben a folyamatban hol, mikor volt az a szakasz, amikor még elkerülhető lett volna a katasztrófa, az egyénnek felelősségtudata hol sikkadt el. Nekünk — úgy gondolom — még sok adósságunk van ezen a téren. Átgondolni, értékelni és helyre rakni múltunkban mindent, nem félve azoktól a kérdésektől sem, amelyekhez eddig nemigen nyúltunk hozzá, amikkel nem tudunk mit kezdeni. A tisztánlátás, az értékek megőrzése (csak az értékeké) tudati, érzelmi szempontból is segít nemcsak abban, hogy megértsük, mit jelent a béke, de abban is, hogy tudjuk, mit kell tennünk érte

„A történelem során ennyi áldozatot még nem követelt háború emberéletben és anyagiakban. Nem okozott annyi rombolást a szívekben és a fejekben. A történelem során még nem volt háború, mely ennyire figyelmeztette volna az emberiséget, mi történhet, ha vad reakciós, pusztító erők válnak úrrá a világban, ha az emberiség értékeit, a szabadságot, a demokráciát lábbal tapossák, ha a fasizmussal szemben nem sorakozik fel egységesen az antifasizmus széles tábora." (Ránki György: A második világháború története)

Nagy Katalin

A környezetvédelem

A gazdasági fejlődés, különösen az ipari termelés növekedése, a mezőgazdaság technikai fejlesztése és nem kevésbé az urbanizáció felgyorsulása egyre súlyosabb károkat okoz az embert körülvevő természeti környezetben. A környezetben végbement káros hatások ellensúlyozására, a környezet további romlásának megállítására számos tudományos szakterület tudósai az utóbbi évtizedekben mind szélesebb körben felhívták a figyelmet. Ennek eredménye lett, hogy

> a környezetvédelem problémáival a kormányok, nemzetközi szervezetek — közöttük az ENSZ — politikai, részben mint gazdaságpolitikai feladatként foglalkoznak. Számos országban a környezetvételem érlekében rendelkezéseket, törvényeket, szigorú szabályokat hoztak.

A magyar kormány a környezetvédelem érdekében szintén számos lépést tett. (Vízminőség-védelmi rendelkezések, a vízminőség-védelem hálózatának létrehozása, levegővédelmi rendelkezések stb.)

Kérdés az, hogy a közgazdászok hogyan kapcsolódhatnak be a környezetvédelem széles körű és nagy jelentőségű feladataiba? Ennek a kérdésnek a feltevése azért is időszerű, mert világszerte és éppen úgy hazánkban is a biológiai, műszaki tudományok számos területén nagyarányú kutatások folynak már hosszabb ideje a környezet romlásának okainak feltárására, és arra is, hogyan lehetne a további romlást megállítani, sőt, a folyamatot megfordítani, a tiszta környezetet a lehetséges mértékek között visszaállítani. Itt nem kívánom most azokat a területeket felsorolni, amelyek a környezetvédelem legfontosabb vonatkozásai. A napi sajtóból, szaklapokból, népszerűsítő folyóiratokból számos információt lehetett szerezni, hogy Magyarországon is a víz, a levegő, a talaj és a természetes táj hogyan változott meg negatívan. Arról is kaptunk tájékoztatást, hogy egyes iparvidékeken, a fővárosban milyen nehézségekkel kell szembenézni a környezet szennyeződése miatt és arról is, hogy földrajzi fekvésünk miatt milyen szennyező hatások érhetik az ország területét elsősorban vizeit külföldről. A környezetvédelem érdekében végzett kutatásokban a közgazdaságtannak is megvan a maga helye és jelentősége.

Környezetvédelmünk bonyolultsága miatt szükségszerűen lép fel annak az igénye, hogy számos érintett tudomány együttesen komplexen fogjon össze a problémák megoldásának a kutatására. Talán az emberiség történelmében még nem volt olyan feladat, mint a környezetvédelem, ami annyira igényelné a tudomány összefogását egy nagy cél érdekében.

> A közgazdászok feladata ezen belül sokrétű. Elsősorban elemezni kell azokat az okokat, amelyek a közgazdasági, vállalati szempontból a környezet romlásához hozzájárultak. Meg kell vizsgálni, milyen előnyei származnak a vállalatoknak abból, hogy a vizet, levegőt szennyezik, vagy a tájat tönkre teszik. Más oldalról szükséges annak a vizsgálata is, hogy egy aktív környezetvédelmi politika végrehajtása esetén a vállalatokat, milyen költségek terhelik, mennyire nehezítik meg gazdálkodásukat, mennyire növekednek költségeik.

Másik fontos kérdés, hogy a környezetvédelmet hogyan lehetne közgazdasági oldalról is hatékonyabbá tenni. Lehetséges-e találni olyan közgazdasági ösztönzőket, amelyek a vállalatokat érdekeltté is tehetik abban, hogy ne szennyezett vizet engedjenek a folyókba, hogy létesítsenek tisztítóberendezéseket vagy változtassák meg a technológiájukat. Mind a nemzetközi, mind a hazai tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a büntető rendszabályok egymagukban nem elegendők és nem tökéletesek. A vízminőség-védelem területén bevezetett szennyvízbírságok valójában sok eredményt hoztak már, de még mindig sok tennivaló van, amihez szükségesek közgazdasági ösztönzők is. A vállalatokra sokszor igen nagy költségek hárulnak víztisztítók építése és azok üzemeltetése miatt. Ha a vállalatok nem kapnak megfelelő támogatást, akkor számukra sokszor előnyösebb a bírság fizetése, mint a költséges tisztítóberendezések felszerelése. A hatósági rendelkezések mellett tehát szükséges a beruházási támogatás, hitelek, preferált berendezések biztosítása is. A bírságból befolyt összegekből alapok képzése is elképzelhető, amelyekből a vállalatok valamilyen formában támogatást kaphatnak a környezetvédelem érdekében szükséges berendezések létesítésére.

A környezetvédelem megoldása nemcsak folyamatos, hanem perspektivikus feladat is. Számos olyan nagy horderejű kérdés megoldása várat magára, amelyek végrehajtása vállalati szinten nem lehetséges, amelyekhez népgazdasági szintű lépések szükségesek. Ilyen például olyan technológiák kidolgozása és ezekhez szükséges berendezések gyártása, amelyek környezetkímélő termelést tesznek lehetővé. Vagy az ún. recirkulációs eljárások kialakítása, amelyeknek egyik fontos eredménye az, hogy a korábban hulladéknak tekintett, vagy szennyező anyagokat a termelési folyamatba visszaviszik. Vagy igen nagy összegekre van szükség a városok levegőjének megtisztítása érdekében a fűtőberendezések átalakításához, kicseréléséhez stb.

> A környezetvédelem tehát szorosan kapcsolódik a tervgazdálkodáshoz. Számos beruházási, építési stb. feladathoz szükséges összegeket a népgazdasági tervekben lehet csak biztosítani. Fontos helyet kapott a környezetvédelem a regionális tervezésben, várostervezésben is. A termelőerők területi elhelyezésének tervezésekor, különösen az ipartelepítési döntések meghozatalakor a környezetvédelem érdekeit is figyelembe kell venni.

Szükség van olyan technikai-közgazdasági komplex modellek kidolgozására, amelyek a környezetvédelem optimális megoldását a technikai lehetőségek és a közgazdasági érdekek maximális érvényesítésével kívánják végrehajtani. Ilyen komplex modell készül a Sajó völgyére, amely a vízminőség-védelem mind technikai, mind közgazdasági megoldásai közül a legoptimálisabbat választja ki.

Cikkemnek egyik feladatául azt tekintem, hogy hallgatóink figyelmét felhívja azokra a lehetőségekre, amelyek nyitva állnak a közgazdászok előtt a környezetvédelem területén. De szükség van arra is, hogy egy másik feladatra is felhívjam a figyelmet. Arra, hogy

> a közgazdasági oktatásban is foglalkozni kell a környezetvédelem kérdéseivel. Azok a hallgatók, akik ma még az egyetem padjaiban ülnek, holnap gyakorlatban szembetalálják magukat azokkal a közgazdasági feladatokkal, nemegyszer nehézségekkel, amelyek a környezetvédelemből vállalatuknál, intézményüknél adódni fognak. Hallgatóinkat szükséges tehát felkészíteni ezekre a feladatokra. Ennek érdekében pl. a gazdaságföldrajzi és regionális gazdaságtani tanszék tervezi, hogy a következő tanévekben szakszemináriumot, illetve tárgyat fog indítani, amelyek a környezetvédelem közgazdasági problémáinak oktatását hivatottak szolgálni.

Ma már nagy nemzetközi irodalom, sőt tapasztalat is áll rendelkezésre, amelyek alapján lépésről lépésre a környezetvédelem közgazdasági oktatása egyetemünkön is megoldható.

Dr. Bora Gyula

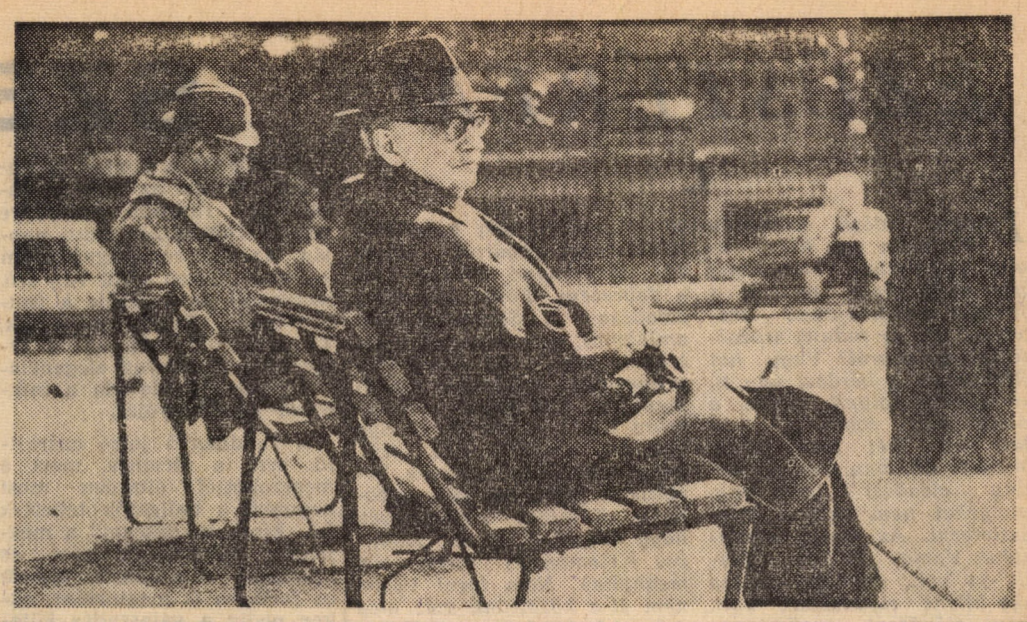

Szovjetunió után

Április 20-án szombaton Moszkvában még sűrűn hullott a hó, de egynapi vonatútnyira tőle, vasárnap, már ragyogó tavasz fogadott Magyarországon. Sikerült azonnal visszaszoknom az itthoni környezetbe. Ezek az üde, zöld színek elfelejtetik velem a zimankós krasznodári napokat. Az egyetlen nehézséget számomra az idő jelenti, ugyanis még az a bizonyos biológiai órám a moszkvai Kreml szerint jár. Két óra az eltérés a két főváros között, s mivel ott reggel 7-kor keltem (mármint Krasznodárban), itthon 5 órakor kinyitom a szemem, és nem tudom magam alvásra kényszeríteni. Ennyit az első hazai örömökről. S most az ottaniakról. (Nevezzük így az egyszerűség kedvéért.) A legérdekesebb kérdés, hogy vajon hogyan érezzük mi, beváltotta-e ez az egy hónap a hozzá fűzött reményeket, mennyit haladtunk előre az orosz nyelvben. Azt hiszem, ha erre a 20 ember külön-külön válaszolna, a válaszok fele dicsérő, a másik fele kicsit elégedetlenkedő lenne. „Ez azzal magyarázható, hogy két „tanóranormát" kaptunk, akik különböző szinten tanítottak. Két csoportot saját bevallásuk szerint — erősen kézben tartottak, komoly mennyiségű házi feladatokkal gondoskodtak a délutánjaink eltöltéséről. Ők úgy vélekednek, hogy nagy hatásfokú volt ez a tanfolyam. Mi (a másik 2 csoport) általában nem ezen a véleményen vagyunk. Az órák nem mindig a legmozgékonyabbnak, legpezsgőbbnek tűntek, nyelvtanból az itthon tanult szabályokat ismételtük át, szókincsünk gyarapodása is mérsékelt, egyedül sok passzívan tudott szó aktívvá válását figyeltük meg magunkon. Sikerült egy kis magabiztonságra, folyamatosságra szert tenni a beszélgetésekben, s a mondatszerkezetek átgondolása napról napra rövidebb időt vett igénybe. Most könnyebben alkalmazzuk a melléknévi igeneveket, mint korábban, s igyekszünk szenvedő szerkezetekkel „oroszosítani" mondatainkat. Az orosz anyanyelvi környezet csődöt mondott nyakasságunk miatt. A bevásárlásokon kívül magyarul beszélgettünk, kevés esettől eltekintve leginkább egymás társaságát kerestük. Ekkor született meg egy sajátosan ötvözött orosz—magyar nyelvkülönlegesség, amikor is orosz igéket magyar végződésekkel látunk el: pl. kupiltam egy pénztárcát, hozzál nekem marozsenköjét, mennyit micstáltunk haza, privétsztováld a pripodavatyilnyicát...

Miután, szobatársainkról megtudtuk a legszükségesebbeket, kapcsolatunk leszűkült a rövid beszélgetésekre és házi feladataink átnézésére. Talán, ha jobban szétszórnak bennünket, akkor rá lettünk volna kényszerítve a szovjet diákok társaságára, és az mindenképpen több gyakorlatot jelentett volna. Magam is észrevettem, amikor egy alkalommal életünkről meséltem újdonsült szovjet barátaimnak, hogy 2 óra múlva már könnyedén fecsegtem, míg az elején kínos lassúsággal találtam rá a megfelelő szavakra. S még két megjegyzést fűznék ehhez a témához. Az egyik az, hogy sok felesleges, otthon már az unalomig begyakorolt témakörrel is kénytelenek voltunk foglalkozni a krasznodari órákon. Ugyanúgy átvettük a megismerkedés, közlekedés, üdvözlés stb kifejezés sémáit, mint annak idején, az első órákon. Életrajzunkat már annyiszor elmondtuk, hogy ha valaki valamit kifelejtett, a többiek felmordultak, s az illető homlokára csapva, rögtön kiegészítette elbeszélését.

A másik észrevétel a kiutazás időpontjára vonatkozik. Mindannyian tele voltunk szorongással, aggódással. Egyrészt féltettük (s, mint most kiderült, egyáltalán nem alaptalanul) a koncentrálton felszedett ismeretanyagot (hiszen mindenki nyugati nyelvből koncentrált), másrészt tele voltunk bizonytalansággal, hogy mi lesz velünk, ha hazatérünk. Különösebb kedvezményt egyik tanszék sem ígért, tehát 2 hét alatt kell megszereznünk mindazt a tudást, aláírást és gyakorlati jegyet, amelyekre másoknak 7 hét jutott. Az ideális időpont a kiutazásra a szemeszter első hónapja, szerintem. Lehetőség szerint a következő csoportok tanulmányi idejét e körül kellene kijelölni. Összefoglalva röviden, véleményünk szerint, jó volt, elég sokat tanultunk, de ennél jóval többet is elérhettünk volna ennyi idő alatt.

Demcsák Ágnes

Szocialista vállalat

Állami vállalat – társadalmi tulajdonjog

I.

A szocialista gazdasági reformokkal, az áruviszonyok erőteljes fejlesztésével, a vállalati vagyoni önállóság kibontakozásával, az állami gazdaságirányítás indirektté válásával a politikai, filozófiai, közgazdasági, szociológiai és jogi érdeklődés középpontjába került a társadalmi tulajdon, elsősorban pedig az állami tulajdon problémaköre. A „Szocialista vállalat" kormány által kiemelt kutatási főiránynak ezért egyik központi feladata vállalataink **tulajdoni helyzetének** komplex vizsgálata.

Mivel a szerkesztőség azt tette feladatomul, hogy az ez irányú jogi kutatásokról adjak beszámolót, röviden vázolnám a kérdés jogi szempontból való lényegét. A főbb kérdések, amelyek a jogi kutatás számára felvetődnek a következők:

1. hogyan érinti a szocialista termelési viszonyok kibontakozása és az indirekt tervgazdálkodás, a szocialista állam tulajdonosi és közhatalmi minőségének egységét;

2. fenntartható-e az állam egységes és oszthatatlan vagyonjogi tulajdonjoga az állami vállalat termelési eszközein, e vállalatok gazdaságirányítástól való társadalmi-gazdasági és jogi elkülönülése a valóságos fejlett szocialista árutermelés állami szektoron belüli létrejötte után;

3. miben jelentkeznek a vállalatok irányításának tulajdonosi elemei és miben különböznek az állami vállalatok irányítása az egyéb szocialista gazdálkodó szervek (szövetkezetek, társulással létrejött közös vállalatok stb.) felé érvényesülő gazdaságirányítástól;

4. mi az állami vállalat jogállásának lényege az indirekt szocialista tervgazdálkodásban, mennyiben kell a vállalatok egyes gazdasági típusai között jogilag is különböztetni.

A vázolt kérdések úgy érzem jelzik, hogy az állami tuljdonjog problémájának optimális, tehát a hatékony gazdaságirányítást és vállalati gazdálkodást **egyaránt** segítő megoldása, részben általános elméleti kérdések megválaszolásától függ, másrészt a konkrét gazdálkodási és jogi formák vizsgálatát igényli.

Jogi fogalom a tulajdon?

Ami az általános elméleti kérdéseket illeti, az első alapprobléma a tulajdon, illetve a tulajdonjog kapcsolata. Az utóbbi években a szocialista országok irodalma elég nagy intenzitással tárgyalta ezt a kérdést, egységes eredményre azonban egyelőre nem jutott. Az újabb magyar jogirodalom jelentős része azon az állásponton van, hogy a tulajdon elsődlegesen jogi fogalom. Az ellentétes variációval főleg az NDK—csehszlovák gazdasági, jogi irodalomban találkozhatunk, amely politikai gazdaságtani kategóriák alapján kívánja a tulajdon fogalmat egységesen értelmezni. A másik nagy irányzat, amely elkülöníti egymástól a közgazdasági és jogi tulajdonfogalmat, ugyancsak különböző vázlatokkal rendelkezik. Az egyik alfaj, amely a közgazdasági és jogi tulajdont csak a jog általános fogalmi jegyei alapján különbözteti meg (tulajdonjog = jogilag szabályozott tulajdonviszony), a másik, amely mind a tulajdonnak a termelési viszonyokon belül, mind pedig a tulajdonjognak a jogilag szabályozott, tulajdonviszonyokon belül önálló **tartalmi** sajátosságokat kíván tulajdonítani.

Mindezen elméletek mögött hallgatólagosan az alap és felépítmény dialektikájának bonyolult konkretizálódása húzódik meg: hogyan kapcsolódik a jogi szabályozás a termelési viszonyokhoz és gazdálkodási formáikhoz, milyen mértékben és módon meghatározott a jogi szabályozás, mennyiben vannak öntörvényű sajátosságai, hogyan módosul az alap a jogi visszatükrözés során stb. **A tulajdonfogalom alighanem csak mint komplex, egységes társadalomtudományi-filozófiai kategória tárható fel teljesen,** amely egységesség, nem zárja ki, hogy az egységen belül önálló tartalmi jegyek szerint kialakítható legyen egy közgazdasági tulajdonfogalom (a tulajdon, mint termelési viszony), egy jogi szempontból vett tulajdonfogalom (a tulajdonjog, mint jogszabályi alapon képződő alanyi jog) és egy szociológiainak, vagy pszichológiainak nevezhető tulajdonfogalom (a tulajdonosi tudat kérdései).

Szaporodó tulajdonformák

Az irodalomban vitásak továbbá a tulajdonformák kérdései is. Huzamosabb ideig a szocialista társadalomtudománynak szinte valamennyi ágában **alanyi** (állami, szövetkezeti) vagy **tárgyi** (termelési eszköz-fogyasztási cikk) alapon beszéltek tulajdonformákról. Az utóbbi időben egyre hangsúlyozottabban előtérbe kerül a jogirodalomban a jobb híján funkcionális tulajdonformáknak nevezhető osztályozás jelentősége, azaz, hogy jogi jelentőséget kell a tulajdonjog formái szempontjából is tulajdonítani a gazdaságirányítási, az árujellegű, valamint a naturális (autark) rendelkezés-elsajátítás tartalmi különbségeinek, illetve összekapcsolódási módjuknak.

A hagyományos árutulajdonjog

Ugyancsak a viták középpontjába került a tulajdonjog, mint jogi fogalom is. A klasszikus tulajdonfogalom a római jogban alakult ki, és a burzsoá jogi ideológia kizárólagos és örök intézményként kezelte: **a tulajdonjog közvetlenül a törvényből folyó és más személy hatalmától nem függő jog, valamely dolog birtoklására, használatára és a vele való rendelkezésre.** A termelési viszonyok fejlődése az imperializmusban szükségképp fellazítja ezt az egyszerű árutermelési viszonyok képére kialakított klasszikus abszolut szerkezetű jogviszonyt (ma már egyre kevésbé az egyes „dolgok" tulajdonjoga a lényeges, a nagyüzemekben a rendelkezési-elsajátítási viszonyok bonyolult összefonódó láncolatai alakulnak ki), a tulajdonjog klasszikus dogmatikai szerkezetét a kontinentális burzsoá jogok azonban általában ma is igyekeznek fenntartani.

A szocialista fejlődés kezdeti szakaszában ezt a hagyományos — ma már egyre jobban általánosan elismerten — árutulajdonként jellemezhető — tulajdonjogot vette át szinte kizárólagos jelleggel a szocialista jogelmélet is. Ennek történeti — ideológiai hagyományokon túl, elsősorban az volt az oka, hogy a szocialista gazdasági reformokig az állam többékevésbé közvetlenül termelőként jelentkezett és a gazdálkodásban meglehetősen leegyszerűsített, technikai jellegű áruformák uralkodtak.

Az előzőeknek megfelelően az állam-, állami vállalat tulajdonjogi jogviszonyt is a szocialista elmélet a klasszikus árutulajdonjog alapján oldotta meg: az állam a vállalatok eszközeinek egységesen és oszthatatlanul polgári jogi tulajdonosa, a vállalat pedig a rendelkezésre bocsátott eszközöket kezeli. Az állami vállalat jogállását a szocialista jogtudomány, az önálló gazdaságos elszámolás jogi megfelelőjével, az ún. **operatív igazgatási jog** kategóriájával fejezte ki — ez a helyzet nyert rögzítést meglehetősen hasonlóan a szocialista országok Polgári Törvénykönyveiben, illetve vállalati törvényeiben is.

A gazdasági reformok, a vállalati önállóság és árutermelés növelése, a termelési eszközforgalom megindulása, a merev hitelmonopólium áttörése, a vállalatirányítási szervek operatív beavatkozási lehetőségeinek radikális csökkentése (pl. eszközátcsoportosítási tilalom) stb. valamennyi szocialista országban ismét vitássá tette az állami tulajdon korábban általánosan elfogadott jogi megoldását. Az újabb vitákra, megoldási kísérletekre a következő számban fogok kitérni.

Dr. Sárközy Tamás

EZÜSTÉREM

I.

Lapunk előző számában megjelent egy hír: irodalmi színpadunk ezüstérmet nyert az országos egyetemi és főiskolai diákszínjátszó fesztiválon. Mit is tudunk irodalmi színpadunkról? Vagy hát föltehetném a kérdést úgy is, mit tudtok rólunk. Jogos a válasz: nem sokat. Két év alatt volt két bemutatónk. Emellett azonban még jó néhány előadást tartottunk, amelyeket nem akarok most részletezni. Az egyik bemutatónk Vámos Miklós „Cédulák"-ja volt, amellyel ezután még kilenc előadásunk volt. Ezen előadások eredményeképpen a „Cédulák" megérett a fesztiválra. Mi is történt ezen a fesztiválon?

A megnyitó után másodikként léptünk fel a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem auditorium maximumában — sikerrel. Az első perctől kezdve velünk volt a közönség, a legtragikusabb komikumtól a legkomikusabb tragikumig mindenre reagált, vagy egyszerűen csak, a mi szavainkkal: minden poén bejött. Hogy ez minek köszönhető? Előadásunk egy gondolatot vitt végig, következetesen, kerek, egész formába öntve. A gondolat — a család problematikája — a mai, a lehető legaktuálisabb, a rendezés egyszerű, és mégis, mondhatni nagyon jó. Minden szereplő tudott egy típust „hozni" és a kellő feszültséget megteremteni. Végül, mint már fentebb említettem, a közönség nagyszerű vevőképessége, amely az első pillanatban feloldotta a játszmát. A fesztivál darabjainak nagy része éppen a megfelelő gondolat hiányában vagy nem következetes kivitelezésében bukott el.

Láttunk nagyszerű kezdeményezéseket, lehetőségeket, örömmel üdvözöltük a Wroclawban gyűjtött tapasztalatok hatását, a külföldi irányzatok jó értelemben vett beépítését (Universitas együttes: június 14.). Megrendítő élmény volt a debreceni Főnix Együttes előadása (Sachsenhauseni emlékmű), de szinte oldalakat lehetne írni a szegedi JATE színpadának Kőmives Kelemenjéről. Mit jelent számotokra Kőmives Kelemen? Egy balladát, amely arról szól, hogy babonás kőművesek beépítik a falba egyikük asszonyát, Kőmives Kelemennét, hogy megálljon a vár. Kőmives Kelemen és társai rég meghaltak. Nem igaz! Vajon nem él-e közöttünk száz meg száz kőműveskelemen? Vajon nem áldoznánk fel mi is mindenkit és mindent, hogy álljon az alkotás, hogy a műben gyönyörködhessünk? Építeni kell, áldozatok árán is. De mit és kit áldozhatunk? És ki áldozhat egyáltalán? Szabad embert áldozni? Nem vonulunk-e vissza, ha kiderül, hogy rólunk van szó, nem mondjuk-e, hogy nem gondoltuk komolyan? Építeni csak lélekkel, hittel lehet. És tudjuk-e, hogy mi célt szolgál majd az az építmény?

A fesztivál legjobb előadása volt.

Önkéntelenül felteszem magamnak a kérdést. Hol a helyünk a ranglétrán? Nem túlzás: csoportunk érett arra, hogy felvegye a versenyt e nagynevű együttesekkel. Az ezüstérmes Cédulákkal? Nemcsak erre apellálok. Irodalmi színpadunk tagjai gondolatilag érettek a feladatokra, az összefogás megvan, a közösség kialakult. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a fesztivál hetében kialakult szoros összetartás és az azóta eltelt napokban végzett munka. Még egy ilyen jó hangulatú fesztivál, még egy ilyen jó közösség és „szabad versenytér nyílik meg a kebelnek"!

— dobos —

A kamaraestről

A KEN izgalmas kulturális eseményének ígérkezett a kamaraest, hiszen mind énekkarunk, mind zenekarunk jelentős külföldi és hazai sikerekkel dicsekedhet. Végre együtteseink itthon léphettek volna fel, azon az egyetemen, melynek színeit oly nagy lelkesedéssel képviselik.

Nos a kamaraest elmaradt. A zenekar közelgő francia turnéja miatt lemondta a fellépést, ennek ellenére az énekkar fellépett volna, ha...

A propaganda gyér volt és rossz. Két eldugott plakát és egy alig olvasható stencilfüzet hirdette az előadást. De hogyan! Ahány, annyiféle. Az egyik hirdetmény szerint az estet az aulában hallhattuk volna, a másik szerint a tanácsteremben, a harmadik szerint viszont a Kinizsiben. Én az aulában lettem figyelmes néhány tétován álldogáló és a ping-pongozókat figyelő énekkarosra. Kiderült, hogy termet sem biztosítottak számukra, s hála a jó propagandának, közönség sem volt így az előadást nem tarthatták meg.

Tudunk már többszáz fős vetélkedőt szervezni ugyanúgy, mint kefirt, tejfölt, érdekes és érdektelen sportesemények tömegét. Csupán énekkarunknak nem tudunk fellépést biztosítani. Szomorú.

— B —

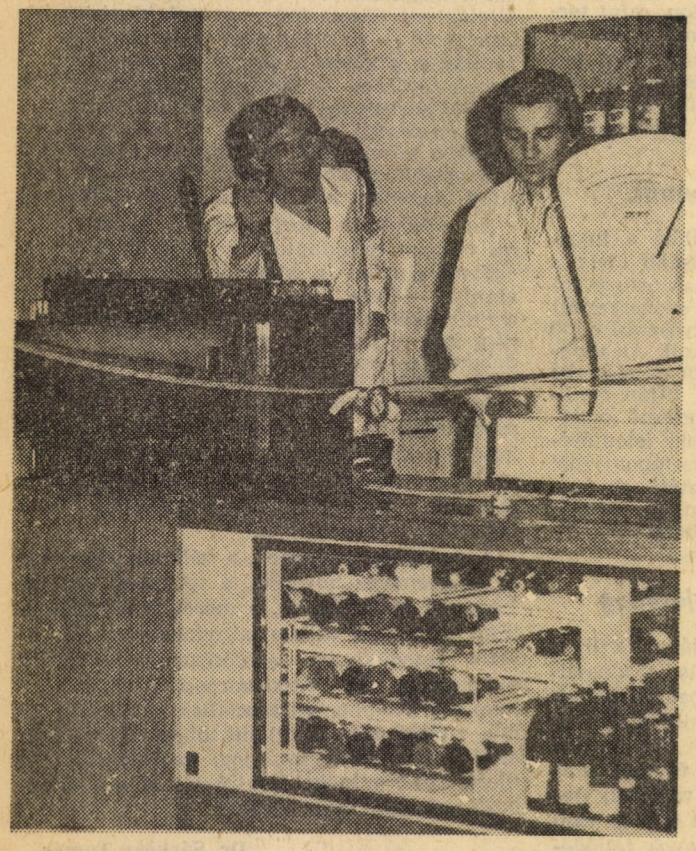

Megnyílt a szövetkezeti büfé a Varga Jenő Kollégiumban

SZEMTŐL SZEMBE

NEMCSAK a Kinizsi tornaterme, hanem az aula is tanár-diák rangadó színhelye volt a KEN utolsó előtti napján. Az idei, rendhagyó fórum —, mert hiszen erről van szó, szervezője és vezetője a testben tanár, lélekben még diák, Tarcsi Gyula volt, aki a tvből ellesett hanyag eleganciával vonszolta ide-oda a mikrofon kábelkígyóját.

A rendhagyó jelző azért illik erre a fórumra, mert a megszokottól eltérően most nemcsak a hallgatók tehettek fel „kínos kérdéseket" a megjelent oktatóknak, párt- és gazdasági vezetőknek, hanem ez fordítva is megtörtént, ekkor pedig a válaszadás kötelezettsége KISZ-szervezetünk képviselőire hárult.

Az előzetesen összegyűjtött és az illetékesekhez eljuttatott kérdésekkel indult a találkozó. Önkényesen kiragadva néhányat a válaszok közül: Berend elvtárs, az oktatók érdekeltségével kapcsolatos kérdésre elmondta, hogy ha nem is általánosan, de előfordul, hogy egyes oktatók érdekeltebbek a tudományos munkában, mint az oktatásban. Ennek oka elsősorban bérezési aránytalanságokban és a közéleti elfoglaltságban keresendő. A megoldásnak azonban — anyagi, erkölcsi ösztönzés — az egyetem falain kívül is vannak feltételei. Szakosodási problémákat érintő kérdésre adott válaszában rektorunk egyetértett azzal az észrevétellel, hogy egyetemünkön érezhető némi túlszakosodás, s ez a jelenség már elhatározásra is késztette az állami vezetőket. A változtatás módja azonban még nem teljesen tisztázódott.

AZ EGYETEM GAZDASÁGI helyzetét, jövőjét firtató kérdésekre Orosz elvtárs reagált. Válaszai sajnos, nem sok jóval biztatták a növekvő lehetőségekben reménykedőket: az egyetem pincehelyiségének sportcélokra történő átalakítása lehetetlen, mivel eredetileg sem emberi tartózkodás céljára építették. A helyiséggondok legközelebbi enyhülése csak 1977-ben várható, a Zsil utcai műegyetemi épület egy részének birtokbavételével. Sok egyetemistának könnyítené meg a felkészülést egy gépíróközpont létrehozása — volt az egyik kívánság. Orosz et. ezért azzal a kéréssel fordult a tanszékekhez, hogy nélkülözhető írógépeiket bocsássák a hallgatók rendelkezésére.

A „MÁSODIK MENETBEN" jött az újdonság. Az oktatók csokorba gyűjtött kérdéseire a hallgatók nevében először Vincze Gábor felelt. Arra a vádra, miszerint az állami csoportok jelentős részében a közösségi szellem hiányzik, vagy nagyon alacsony szintű, szónoki kérdés volt az érv: vajon nem teszi-e túl nagy próbára a csoportokat, hogy 4 év alatt háromszor kell újrakezdeni a közösségalakítást? Javaslattal is élt: az igazgatási titkárság a csoportok összeállításakor lehetőleg vegye figyelembe a szakosodási szándékokat.

Kovács István elfogadta azt a kritikát, hogy a KISZ-vezetők és a -tagok közötti kapcsolat, információáramlás kívánnivalókat hagy maga után. Hangsúlyozta, hogy a hagyományos csatornákon túl (Közgazdász, eseti kiadványok), a kari és egyetemi diákképviselőkre is, mint az oktatókkal való összekötőemberekre is jobban kellene támaszkodnunk.

Sajnálatos módon a hozzászólások többsége a kelleténél terjengősebbre sikerült, így a közönség túl kevés időt kapott a hazulról hozott vagy helyben felmerült kérdések feltevésére. A hátralevő idő egy tekintélyes részét is olyan nagy horderejű problémák feletti polemizáció vitte el, mint hogy elég tapintatos-e a liftben lógó tábla, vagy hogy felálljunk-e, ha bejön az oktató, vagy ne álljunk fel?

Lényegében aktuálisabb kérdést feszegetett az a kérdező, aki a tanszéki képviseleti rendszerről kialakított oktatói álláspontra volt kíváncsi. Ollé elvtárs erre elégedetlenségét fejezte ki afelett, hogy a hallgatók a vártnál kisebb aktivitással viszonyulnak a TÉR-hez.

A nézetkülönbségek tisztázását segítette az a kis vita, ami a nyelvi tanszék és KISZ-vezetőink között kialakult. Az előbbiről érkezett kifogásra, miszerint az utóbbiak a nyelvi koncentrált körüli véleménycserében nem a hallgatók többségének nézetét képviseik, Gyarmati István arra hivatkozott, hogy a KISZ-nek a különböző javaslatok közül mindig a legelőbbre mutató mellé kell állnia. Suara elvtárs válaszában megígérte, hogy támogatni fogják a nyelvi korrepetálási akciót, valamint felhívta a figyelmet, hogy — minden ellenkező híreszteléssel szemben — fakultatív nyelvből is lehet államvizsgát tenni.

A tanárképzés reformjának fő szempontjairól Szigeti et. adott tömör összefoglalót. Utolsóként Kollarik elvtársnő kapott mikrofont, aki felvázolta a gyakornokjelöltekkel szemben támasztott tanszéki követelményeket.

Bár még számtalan kérdés maradt megkérdezetlenül és válaszolatlanul, Tarcsi játékvezető ekkor kénytelen volt hatalmi szóval lefújni az emelkedő hangulatú mérkőzést. Mentségére szóljon, hogy ugyanakkor szendvics és Traubi mellé a klubba invitálta a jelenlevőket, hogy ott kisebb csoportokban tovább folytathassák a „kérdezz-felelek"-et.

Indítványa, több okból is, hangos egyetértésre talált, s a fórum az est további részében áttette székhelyét a klubba, fehérasztal és hangulatvilágítás mellé.

Szűcs Györgyi

ÖREGDIÁK-TALÁLKOZÓ

„Öreg" diákjainkat láttuk vendégül a KEN második napján a Kinizsi klubban. A 20—25 évvel ezelőtt végzett hallgatók kissé elfogódva gyülekeztek a maiakkal, hiszen egy negyedszázados távolságot kellet áthidalni. *Bródi Gábor* üdvözölte a kedves vendégeket és „vitaindítóra" kérte fel a köztük helyet foglaló *dr. Keserü Jánosné* könnyűipari minisztert, *dr. Madarasi Attila* pénzügyminiszter-helyettest és *dr. Juhár Zoltán* belkereskedelmi miniszterhelyettest.

Keserü elvtársnő már első szavaival közvetlen hangulatot teremtett, mindenki feloldódott. Elmondta, hogy elég nehéz helyzetben van, hiszen

jobbról a pénzügy balról a belker

veszi körül, és előttük vigyázni kell minden kiejtett szóra. Életem egyik legszebb négy éve volt az egyetem — mondotta a miniszterasszony. A mai hallgatók is bizonyára így fognak érezni két évtized múltán. Hiszen ez az az időszak, amikor tudatosan kezdjük észlelni a világ dolgait, de még a fiatalok felelőtlenségével nyúlhatunk hozzá. A huszasok klubjában még gondtalanabb az élet. Úgy érzem, szerencsés időszakban jártunk az egyetemre (derültség). Igen, én szerencsésnek tartom ezt a korszakot összes nehézségeivel együtt. Új rend volt születőben, forradalmi volt a hangulat a közéletben, az egyetemen, ekkor reformálták az oktatást (derültség), vitáztunk a régi oktatókkal. De emellett olyan remek tanítóink voltak, mint pl. Rudas László, aki a valódi élet szelét hozta el közénk, nagy felkészültséggel, magas hőfokon.

Elméleti szakon végeztem, nagy, általános kérdésekkel szerettem volna foglalkozni, ezért nem örültem túlságosan, amikor a pártközpontba kerültem, kereskedelmi területre. Az ötvenes évek elején kereskedelmi kérdésekkel foglalkozni nem látszott valami érdekes feladatnak. Később aztán belemerültem sokrétű feladatkörébe. Innen a Belkereskedelmi Minisztériumba vezetett utam, majd következett a könnyűipar. Az, hogy egy ipari minisztérium élén állok, az gondolom, személyemen keresztül nemcsak a nők, hanem a közgazdák fokozott megbecsülése is. Munkánk fontosságát jelzi, hogy nem egy belső, műszaki ember tölti be ezt a pozíciót. A könnyűipari tárca a hatvanas évek közepéig nem sok beruházást kapott. Elavult 40—50 éves gépeinken nem tudtuk ellátni az egyre növekvő feladatokat, igényeket. Hiába használtuk ki ezeket a végsőkig, az új technológiára, új

alapanyagokra, szintetikus termékekre való áttérés, valamint a munkaerőhiány kikövetelte a rekonstrukciót. Ez a könnyűipar bizony nem is olyan könnyű ipar. Három műszakban dolgozik üzemeink többsége, a munkások zöme asszony, fiatal lány. Élet- és munkakörülményeik megteremtésében fokozott felelősség hárul ránk. A könnyűipar rugalmas, piachoz igazodó, egyre fejlődő ágazat, nagy szükség van minél több közgazdára, s ez a szakterület egyben érdekes, színes közgazdasági kérdésekkel várja a fiatalokat.

A kedves, rögtönzött „vitaindítót" nagy taps fogadta. A jó hangulat folytatódott, amikor *Madarasi Attila* elmondotta, micsoda megrázó élmény volt a tavalyi húszéves találkozón felismerni küllemében alaposan megváltozott egykori iskolatársainkat. Eredetileg orvos szerettem volna lenni — mondotta Madarasi elvtárs, vonzott a pálya egzaktsága. Ma már tudom, hogy nem is olyan egzakt (derültség). Húsz éve dolgozom a Pénzügyminisztérium keretén belül. Az előadói beosztástól kezdve végigjártam különböző szakterületeit, fokozatait. Mezőgazdasággal kezdtem, elvi összefoglaló terület következett, mérlegmunkák, majd a beruházás-finanszírozás sok kérdése. A pénzügyesek nem örvendenek közszeretetnek, de ennek meg is van az alapja.

Többször kell nemet mondani mint igent

Látszatra ez könnyű, hiszen amit nem mondok, azt nem hallják, amit nem csinálnak meg, az nem okozhat bajt. De hogy ezt a nemet mások is elfogadják, belássák, az nagyon nehéz. Egy ügy önmagában szép és indokolt lehet, de csak az összefüggések rendszerében derül ki megvalósíthatósága, fontossága. Kevés a sikerélmény, mégha a nemet sikerül is elfogadtatni (derültség), mert mindig marad egy tüske bennünk, vajon helyesen cselekedtünk, helyes volt e döntésünk. De ezek a sokrétű vizsgálatok egyben szép közgazdasági feladatok, széles tudást, átfogó ismereteket követelnek és változatos munkát jelentenek. A fiatalok ezért szeretik a minisztériumi munkát, és mi is szeretjük a fiatalokat. 480 dolgozónk közül 86 egész fiatal közgazda található. Kicsit talán túl sok is (derültség). Ugyanis régebben kevés fiatal került hozzánk, most egyszerre pótoltuk be több év mulasztását. De jobb későn, mint soha. S ha egy fiatallal esetleg néhány hétig vagy hónapig rubrikákat rajzoltatnak, akkor se veszítse el a kedvét, keresse a problémát, az van mindenütt, ne várjon, amíg elébe hozzák. Úgy lásson hozzá mindennap munkájához, hogy a világot meg kell váltani.

Juhár Zoltán

a véletlenek szerepéről

polemizált. Tanár A szakon végzett, mindig tanár szeretett volna lenni. 3—4 év műegyetemi tanítás után egy véletlen utcai találkozás révén került a Belkereskedelmi Minisztériumba.

— Akárcsak Madarasi elvtárs, aki orvos akart lenni, én is véletlenül lettem belkereskedelmi szakember. Az, hogy ide kerültem, véletlen. De a véletlent, a lehetőséget meg is kell ragadni, és hosszú évek szorgos munkájával alkalmassá is kell válni. És akkor már nem is olyan véletlen. A minisztériumban éreztem meg, hogy az egyetemen milyen kevés matematikát, nyelvet, szakmai ismeretet szereztem. Importügyekkel foglalkoztam és egyetlen nyelven sem beszéltem. Rá kellett venni magam és nehezebb körülmények között, munka mellett bepótolni azt, amit az egyetem és én elmulasztottam. Ezért azt tanácsolom, hogy ne hagyják ki a ma jobb lehetőségeit, elsősorban a módszertani tárgyak minél jobb elsajátítására. Munka mellett már nagyon nehéz ezekre időt szakítani. Ott vannak csőstől a szakmai problémák. De ne készüljenek csak iparosnak, vagy csak belkeresnek. Összetettek és bonyolultak a feladatok, akárhová kerülnek, jó szakemberré csak az válhat, aki átfogóan tud hozzányúlni a feladatok megoldásához. A mi tárcánk 400 ezer embert foglalkoztat. Nálunk is sok a fiatal, szeretettel várjuk az utánpótlást. Amikor elmegyek egy hivatalos tárgyalásra, mindig örülök, ha partnereim között felfedezem a közgazdák újabb és újabb évjáratait. Jó érzés látni a sok közgazdát, akik rajta tartják kezüket gazdaságunk érverésén.

Az asztalok között egyre nagyobb mozgás indult meg. Fiataljaink éltek a lehetőséggel, hogy a szakma kiválóságaival beszélgethetnek, vitázhatnak. *Pulai Miklós*, a Magyar Nemzeti Bank első elnökhelyettese, *Balázs György*, a Középületépítő Vállalat igazgatója, *Draskóczi Kálmán*, az Egyesült Izzó gazdasági igazgatója, *Illés János*, a KSH főosztályvezetője, és a többiek, fehérasztal mellett idézték fel a régi éveket és meséltek mai munkájukról. Nagy sikerrel zárult tehát az első öregdiák-találkozó. Reméljük, hogy e kezdeményezés a jövőben rendszeressé válik, mindnyájunk örömére és hasznára.

Farkasházy Tivadar

A ker. kar nevetett a végén

Százéves a vámház — jubileumi vetélkedő, kürtölték a KEN tiszteletére megjelenő kiadványok, a plakátok egyetemszerte, mégis alig néhányan ücsörögtek 12.30-kor, a vetélkedő kezdetén, az aulában. (Talán a korai időpont miatt?) Annál nagyobb volt a sürgés-forgás a négy előadóban, ahol a három kar és az I. évf. csapattagjai rohangáltak étellel-itallal, lexikonokkal megrakodva. Mindenki lehetőségeihez mérten igyekezett otthonosan berendezkedni a „nagy derby" idejére. A tavalyi emlékezetes verseny után, nagy izgalom várta, hogyan startolnak, az előzetes feladatokért kapott pontszámokkal, a csapatok? A zsüri (amelynek tagjai dr. Berend T. Iván egyetemünk rektora, dr. Szarvas László, a tud.-szoc. tanszék oktatója, Kollarik Amália, a gazd. földrajztanszék oktatója, Regőczi István, a külker. tanszék gyakornoka, Németh György, a KISZ-bizottság titkára) eredményhirdetése után, a II-esben feldübörgött a taps. A ker. kar 140 pontjával alaposan megugrott vetélytársaitól. További sorrend II. az I. évfolyam 88, III. Ipari kar 67, IV. Ált. kar 59 ponttal. A tulajdonképpeni vetélkedő csak ezután vette kezdetét. Az Ipar kar IV/5. csoport rendezésében, Friedmann Karcsi vezetésével, a „Ki nevet a végén?" néven közismert társasjáték szabályai alapján indult a játék. A 80 fős csapatok 8 témakör (politika, zene, közgazdaságtan, sport, irodalom, képzőművészet, természettudomány, egyéb) keretében mérték össze erejüket, plusz a közös feladatokban, melyek ezúttal is a legnagyobb látványosságot jelentették. A bábuk elindításához a csapatok politikai kérdések megválaszolásával szerezhették meg a jogot. Természetesen, a tavalyihoz hasonlóan, ezúttal is több kísérletet tettek a „politikus" emberek. A továbbiakban azonban már semmi fennakadás nem volt. A csapatok meglepően és biztosan „köptek" a nehezebbnél nehezebb kérdésekre a választ. Az is hamarosan kiderült, hogy ezúttal a ker. kar egyetlen rangos vetélytársa csupán az I. évfolyam. A „főhadiszállásokon", az előadókban hamar felforrósodott a légkör. A ker. karosok emblémák szétosztásával lepték meg a csapattagokat. A padsorokban a ker. kar oktató gárdájának reprezentáns képviselői segítették a válaszadást. Domány András pedig rádiós táskamagnójával készítette felvételeit. A második előadóban senki nem adott volna egy lyukas garast sem a többi csapat győzelméért. Biztosra mentek.

Az ált. kar előadójában látogatásomkor alig 25—30-an szorongtak. Nem látszottak túl optimistának.

Az ipar. kari III-ban igazi versenyhangulat fogadott. Nagy füst, zsibongás, ideges szaladgálás lexikonok után. Fűtötte őket a visszavágás vágya, de hát a kezdés bizony gyengécskén sikerült. Az I. évfolyamnál hasonló volt a helyzet. Ők talán két csapatot is ki tudtak volna állítani. S a fáradozásuk eredménye nem is maradt el.

A vetélkedő félideje táján már lehetett látni, hogy a harc ezúttal csak a helyezésekért folyik. A nézők közül, akiknek a száma megszaporodott, többen kifogásolták a közös feladatokból az eredetiséget. Joggal. Némelyik feladatot már hallottuk — láttuk többször is. Viszont néhány eredeti ötlet felmelegítette az aula különben eléggé hűvös hangulatát is. Ilyen volt a kari indulók bemutatása, ahol a közönség már együtt énekelt-tapsolt a csapatokkal. A győztes ker. kari indulót — mely a „zimme-zumm" átirata (jobb annál), az alábbiakban közöljük. Szerzői: Jancsók Kornél—Nagy Gyula.

A vámházban ég a világ. Nagy győzelem vár ma miránk, Zimme-zum, zimme-zum. — Hallgassátok a dalunk. Indul a nagy vetélkedő. Itt van minden kereskedő, Zimme.... Hallgassátok a dalunk. Persze vannak lókötők is. Vigaszdíjra tán jók ők is, Zimme-zum... Hallgassátok a dalunk. Mivel az már rég nyílt titok. Mi vagyunk a favoritok, Zimme-zum... Hallgassátok a dalunk. Konkurrensnek itt az ipar. Első helyért nagyon kapar, Zimme-zum... Hallgassátok a dalunk. A vélemény általános, Nem nyer ma az általános, Zimme-zum... Hallgassátok a dalunk. Gólyák ne keseregjetek, Ellenünk nincs esélyetek, Zimme-zum... Hallgassátok a dalunk.

Persze a részvétel is szép, Ker. kar. részéről a részvét, Zimme-zum... Hallgassátok a dalunk. Dalunknak úgy legyen vége, Karok között legyen béke, Zimme-zum... Véget ért már a dalunk.

A játék második részében hamar eldőlt a kérdés. A győzelmet ezúttal minden vitán felül a ker. kar csapata szerezte meg 433 ponttal, az I. évf. 320, az iparkar 312 és az ált. kar 234 pont előtt, s ezzel megnyerte a 80 db., jubileum tiszteletére kiadott, egyetemi évkönyvet, a második díjat 80 db. narancsot „jövőre győzni fogunk" jelszóval az I. évf. csemegézte be.

A vetélkedő, melyért a rendezők minden elismerést megérdemelnek (bár több játékosságot még elbírt volna), kicsit a karokon folyó munka tükörképe is volt). A csapatok megszervezése, az előzetes feladatok teljesítésének sikere, a lelkesedés, az összetartás tanárok-diákok közt, fokmérője volt a vezetőségek által kifejtett munkának és tükrözik annak eredményét is.

18 órától a Varga Jenő kollégiumban került sor a díjak átadására és a vetélkedő folytatására, a szuper-hűhóval beharangozott super Super Szombatra, melyre a kultúrosztály nevében falrengető meglepetéseket ígértek. Nos, a nagy hűhóból végül csak a szombat és a meglehetősen hétköznapi Admirál együttes maradt. Viszont végül a meglepetés azért mégsem maradt el. Ilyen rendetlenségre, szemétre igazán nem számíthattak még a legpesszimistábbak sem.

Igazi tömegsportrendezvények!

A megvert „sereg"

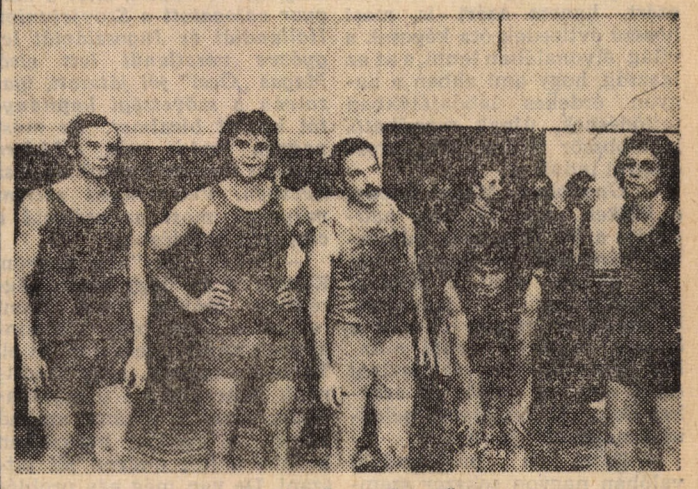

Kicsi a bors, de erős

A KEN keretében került megrendezésre 1974. április 28-án, az *Úttörő Stadionban* egyetemünk sportnapja. Nyitómérkőzésként egy női nagypályás találkozót rendeztünk. *A lányok nagy sikert arattak játékukkal, és a 2:2-es igazságos döntetlen eredménnyel mindkét fél elégedett lehetett.* A csapatokban *sajnos összesen 2 közgázos lány* szerepelt, természetesen nagy sikerrel. *Misovicz Éva* csatárjátéka és gólja, *Tál Éva* hátvédjátéka sokáig felejthetetlen élmény marad számunkra.

A diák keze is messzire elér!

Ezután következett *minden idők egyik legnagyobb tanár—diák mérkőzése.* Oktatóink bizony példát mutattak játékkedvből és erőnlétük is jobbnak bizonyult diáktársainkénál. A *vezetést a tanárok szerezték meg.* Szélsőjátékuk igazán nagyszerű volt. *A diákcsapat nem talált sokáig magára, nem tudták kihasználni a fiaságukban rejlő erőt.*

A szép számú *közönség elégedett volt a küzdelemmel,* bár néhány, bizony elég kemény

Magasugrani tud, de...

belemenés tarkította a küzdelmet. A meccs alatt úgy tűnt, újra a tanárok szerzik meg a győzelmet, már az egyetemi bajnokságban diadalmaskodtak, azonban *az utolsó percben egy öngóllal a diákok kiegyenlítettek,* így alakult ki a *3:3-as végeredmény.* Fiataljainkra nem hízelgő a végeredmény. Hiszen a tanárok végig rutinosabban, okosabban játszottak. Remélem, jövőre, mert ebből hagyományt szeretnék teremteni, jobb csapatot állítanak össze, és megtörik a tanárcsapat veretlenségi sorozatát.

Héttőn, 29-én folytatódtak a sportesemények. Most egy másik labdajáték hozta lázba a közönséget, *egyetemünk egyik legkedveltebb sportága, a kosárlabda,* a tanár—diák férfimérkőzés (Kinizsi). Nagyon sokan nézték végig a mérkőzést — ennyien tán még sohasem voltak sportcsarnokunkban. Végeredmény 49:44 a *DIÁKOK javára.* Félidő 19:29 — ez ideig még voltak reményei oktatóinknak.

A mérkőző csapatok: Tanárok: *Török, Kelemen* (9), *Berend* (2), *Sörés* (8), *Bánfy, Nádai, Forgács* (4), *Mészáros* (4), *Németh Gy.* (2), *Bugnics, Vajda* (4), *Vas, Forgó* (10).

Diákok: Nagy (14), *Sebők* (20), *Sörés* (4), *Szabó* (5), *Spielmann* (6).

A mérkőzés végig hallatlanul izgalmas volt. A kezdés a tanároknak sikerült jobban, mi idegesebben játszottunk, szokott formánknál. Igaz, ilyen nagyszámú és lelkes közönség

...és elvonul az ünneplő közönség előtt

előtt még nem mérköztünk. *A II. félidőben azonban oktatóink elfáradtak és ezt Sebők Jancsi gyors elfutásaival ki is használtuk.* Így sikerült a nagy fegyvertény, *diadalmaskodtunk a legyőzhetetlennek tartott ellenfél felett.*

Adós vagyok még az előmérkőzés eredményeivel: *Ipar II. évf.—I. évf. 14.16 csop. hosszabbítás utáni büntetődobásokkal 33:32.* Így tehát *a Kongresszusi Kupa idei védője a II. évf. Ipar csapata.*

Úgy érzem, *a kétnapos sportverseny jól sikerült.* Ha a játékosok és nézők számát vesszük, *elmondhatjuk, újabb tömegeket sikerült visszahódítani a sportpályákra.* Ezek igazi tömegsportrendezvények voltak, a meccseken nem szerepeltek sztárok, de azért *küzdelemben és lelkesedésben mind tanáraink, mind diákjaink felvehetik a versenyt legjobbjainkkal.*

Spielmann János

Hagyomány született

Április 27-én a nagyszabású, karok közötti vetélkedő szünetében került sor a Szeretett Oktató Kupa (SZOK) végeredményének kihirdetésére. Szép számú közönség várta izgalommal a szavazatszedő bizottság munkájának eredményét. A karonként történt szavazás után a végső összesítésben a három legtöbb szavazatot kapott oktató, dr. Berend T. Iván egyetemünk rektora, dr. Hagelmayer István, a pénzügy tanszék, és dr. Kiss Artúr, a filozófia tanszék vezetője. Így a három díszes serleg az ő tanszéki szobájukban hirdetheti, hogy tulajdonosaik megérdemelten élvezik a diákság ilyetén köszönetét az egyetemi évek alatt a szakmai és emberi fejlődés terén nyújtott segítségükért. Egyetemünkön ez évben került először megrendezésre ez a, más egyetemeken már régóta honos hagyomány, melynek keretében a legnépszerűbb oktatók, vagy oktató megválasztására kerül sor. Az érdekeltek véleményét ismerve azonban örömmel jelenthetem ki, hogy ez a hagyomány most nálunk is megszületett.

Tanárok-diákok egyaránt érdeklődéssel várják, ki lesz az évi esélyes. A diákság korteskedik kedvenceiért, szavazatával fejezi ki ily módon köszönetét a kapott segítségért. Nálunk évek óta rázós kérdésnek számít a tanár-diák viszony problémája. (Ennek okát: a szétszórtságot, a sok külsős oktató kérdését stb. mindenki jól ismeri.) Az új hagyomány talán ezen a téren is segíti majd a fejlődést. Ez támasztja alá az is, hogy a szavazás során 118 oktató (nagy és kellemes meglepetés!) kapott szavazatot. Mindez cáfolni látszik, hogy rossz tanár-diák viszony lenne nálunk.

A szavazás eredménye, azt hiszem, nem lepett meg senkit. különösképpen. Az esélyesek közül kerültek ki a győztesek. Sok szeretettel gratulálunk mindhármójuknak, és kíváncsian várjuk a jövő évi győzteseket.

A választások után az egyik győztes, dr. Kiss Artúr nyilatkozott lapunknak. „Köszönöm szépen, nagyon meghatott a diákság részéről ért ekkora bizalom és megbecsülés. További munkámmal is szeretnék erre rászolgálni. A KEN-rendezvény sorozatait nagyszerű kezdeményezésnek tartom, mozgósította a diákságot, erősítette az egyetemhez való kapcsolódást. Különösen a fórum és a vetélkedő tetszett, de jó volt látni, hogy más rendezvényeken is több száz hallgató és oktató szórakozott együtt."

Egy vélemény a diákság részéről is; Szamosi Zsuzsa, a klub munkatársa. „Feltétlenül folytatni kell a KEN-t. Ritkán látni ennyire együtt a tanárokat, diákokat. De jövőre kicsit korábban kell kezdeni, nem akkor, amikor már a vizsgák szele csapkodja a hallgatókat, és nem is fontos ennyire elhúzni."

S. J.

Pályázati felhívás

Népgazdaságunk fejlődését mind a termelés, mind az értékesítés szférájában elősegíti a jövedelmezőség, a gazdaságosság növelése.

A hatékony gazdálkodást elősegítő korszerű irányítás és vezetés, munka- és üzemszervezés, elengedhetetlen feltételei a párt és a kormány életszínvonal-emelő célkitűzései megvalósításának, amelyet ifjúságunk, érdekeit helyesen felismerve — lelkesen támogat.

A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság sajátos eszközeivel aktivizálni kívánja a

fiatal szakembereket,

ezért az

SZVT Fiatalok Bizottsága

ezúton meghirdeti nyilvános pályázatát

„A gazdaságos termelés és értékesítés kialakítása"

témakörben.

A Fiatalok Bizottsága várja azon színvonalas szellemi munkákat, amelyek a — műszaki fejlesztéssel — gazdaságos beruházással — termelékenységemelés tartalékainak feltárásával — költségek csökkentésével — marketing és piackutatás alkalmazásával — döntési és információs modellek megtervezésével — vállalati irányítás és vezetés korszerűsítésével — korszerű ügyvitelszervezés módszereinek alkalmazásával a fenti célt szolgálják.

A téma feldolgozása történhet elméleti síkon, vagy gyakorlati módszertani megközelítésben.

A pályázat jeligés, melyen

35 évnél fiatalabb pályázók

eddig nem publikált önálló munkái vehetnek részt.

A tanulmányok ajánlott terjedelme 20—50 oldal. Kívánatos a felhasznált forrásmunkák pontos feltüntetése.

A pályamunkákat 4 példányban várjuk 1974. június 30-ig jeligés boríték mellékelésével a következő címre:

SZVT 1368 Budapest, V., Anker köz 1—3. A borítékra ráírandó: „A gazdaságos termelés és értékesítés kialakítása" pályázat. A bíráló bizottság 1974. szeptember 30-ig dönt a következő pályadíjak kiosztásáról:

I. díj (1 db) 10 ezer Ft. II. díj (2 db) 8 ezer Ft, III. díj (3 db) 5 ezer Ft.

A fiatalok bizottsága fenntartja magának a jogot, hogy értékes jutalmakkal, szakmai tanulmányúttal jutalmazzon további pályázatokat 10 ezer forint keretben.

Részletesebb tájékoztatással az SZVT Titkársága és dr. Antoniewicz Flórián docens (ipargazdaságtan tanszék) szívesen szolgál.

SZVT Fiatalok Bizottsága

SPORT

Ismét a válogatottban

Gyötrelmes sport a vízilabda. Mi, akik az úszást kellemes időtöltésnek, szórakoztató nyári sportnak tartjuk, talán el sem tudjuk képzelni, hogy mit jelent hetente hétszernyolcszor az uszodában tölteni egy vagy két órát, igen-igen kemény edzésekkel. Valószínűleg egyenértékű a legnehezebb fizikai munkával. Tisztelem a vízilabdázókat, ezt el kell, hogy mondjam mindjárt az elején — és persze nemcsak ezért, hanem azért is, mert hosszú évtizedek óta képesek a világ élvonalában lenni, s az az igazság, hogy ami ebben a nagyon érdekes labdajátékban fejlődésnek, újnak mondható, legtöbbször tőlünk, Magyarországról indult el.

— *Gondolom, Magas István, a külker. szak III. éves hallgatója a Bp. Spartacus válogatott vízilabdázója egyetért velem abban, amit a pólóval kapcsolatban mondtam. Ugyanakkor rögtön adódik a kérdés, megéri-e ennyi munkát fektetni ebbe, lemondani ezzel egy sor fontos és érdekes dologról, feláldozni például a magánélet jó részét?*

— Ezzel a problémával valóban nagyon sokszor szembetalálja magát az, aki viszonylag magas szinten sportol, bennem is sokszor felmerült már ez. Tényleg az az igazság, hogy ilyen megterhelés mellett gyakorlatilag semmire nem jut idő. És a tanulás után esetleg lenne is egy kevés szabad időm, akkor már többnyire semmihez nincs kedvem, legfeljebb lefeküdni aludni. Pedig hely volna, ahová szeretnék elmenni, jónéhány könyv van, amit képtelen vagyok elolvasni és sorolhatnám tovább. Hogy megéri-e? Hát azt hiszem azért megéri, de csakis akkor, ha az ember képes eljutni a csúcsra, amit a sportban a válogatottság jelent. Természetesen vannak egyéb előnyei is — például a külföldi utak, amelyeket persze azért másként kell elképzelni, mint egy déltengeri utazást, mert jó, ha naponta egy óránk jut arra, hogy körülnézzünk abban az országban, vagy városban, ahol éppen játszunk. Ezenkívül nem tagadható, hogy anyagi előnyei is vannak az élsportnak — persze nem annyi, mint például a labdarúgásnak —, de hát úgy gondolom, hogy ezért a munkáért, mert tulajdonképpen az, ezt megérdemeljük.

— *Azt hiszem, egyébként mostanában kevesebbszer szegezi önmagának a megéri-e kérdést Magas István, ugyanis idén tavasszal visszakerült a válogatottba, és legutóbb a belgrádi tv-kupán, ahol a magyar válogatott a Szovjetuniót, Hollandiát és Jugoszláviát legyőzve veretlenül lett első. Magas „Öcsi" jól játszott, igazolván a szövetségi kapitánytól kapott bizalmat. Ez most nagyon fontos volt, 1974-ben ugyanis Európa Bajnokság lesz Bécsben. Véleményed szerint milyenek most az esélyeid a csapatba kerüléshez?*

— Nehéz „ügy" ez nagyon. Először is az, hogy most Belgrádban tényleg nem ment rosszul a játék, még tulajdonképpen semmit sem döntött el. Többen vagyunk, akik szeretnénk bekerülni az utazó csapatba, arra a néhány szabad helyre. A bajnoki meccseken kellene ahhoz nagyon jól játszani. De van még egy probléma és már ugyanott vagyunk, ahol a beszélgetés elkezdődött — jön a vizsgaidőszak, tanulni kellene. Emiatt már egy hollandiai utat le is mondtam a válogatottnál. Azért megpróbálom, remélem, sikerülni fog a kettő együtt is.

— *Hogyan látod az esélyeket a hazai, illetve az Európa-bajnoksággal kapcsolatban?*

— Szerintem a magyar bajnokságot ismét biztosan fogja nyerni az OSC. Nincs egyelőre ellenfelük itthon, kitűnően összeszokott nagyon jó csapat. Az EB-n? Meg kell védeni a világbajnoki címünket a magyar válogatott jelenleg a legjobb a világon. Az utóbbi idők eredményei igazolják ezt.

Köszönöm az interjút, még egyszer gratulálok visszakerülésedhez a válogatottba és a belgrádi jó játékhoz, és remélem, hogy itthon májusban és nyáron Bécsben is jól fogsz vizsgázni.

Újvári József

A vízilabdacsapat olimpiai jó szereplésének jutalma: a Magyar Népköztársaság Sport Érdemérmének ezüst fokozata. A képen Magas István veszi át a kitüntetést Ajtai Miklóstól, a Minisztertanács elnökhelyettesétől

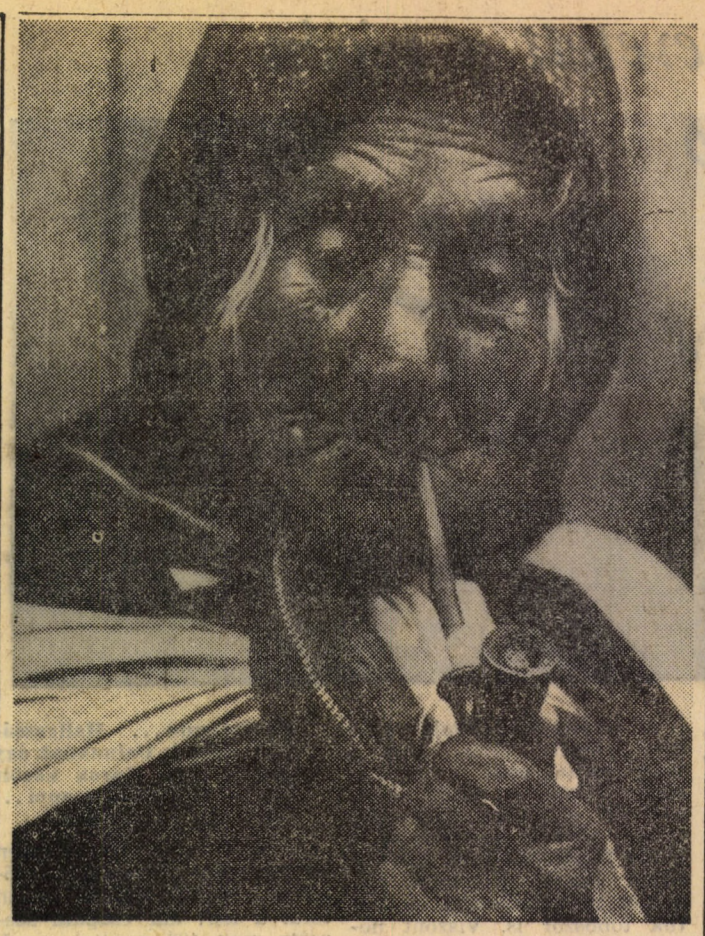

Pipafüstben

Fotó: Kiss Zoltán

Nemzetközi kapcsolatok — építőtáborok

Az egyetem Tudományos Diákköri Konferenciáján *ebben az évben 8 ország (Szovjetunió, Lengyelország, Csehszlovákia, NDK, Bulgária, Jugoszlávia, Finnország és Ausztria) egyetemistái — összesen huszonnégyen — vettek részt.* Közülük 18-an szerepeltek dolgozatukkal, s a pozsonyi delegáció a számítástechnikai szekcióban harmadik díjat nyert.

A külföldi delegátusoknak — lehetőségeinkhez képest — *változatos programot igyekeztünk biztosítani:* városnézés, különféle kulturális programok, klublátogatás, győri kirándulás stb. szervezésével tettük itt-tartózkodásukat emlékezetessé. A TDK külföldi résztvevőinek finanszírozása, elszállásolása és előadásaiknak tolmácsolása sajnos még mindig megoldatlan, ezeken a területeken a jövőben feltétlenül előbbre kell lépnünk.

A TDK ideje alatt néhány külföldi delegációval az építőtábori brigádok cseréjének szerződését is megkötöttük, s így most már a *csaknem teljes nyári lehetőségek listáját közölhetjük:*

— *a Szovjetunióban* ebben az évben — nem a mi hibánkból — nem lesz építőtábori brigádunk;
— *Lengyelországba Katowicébe* 20 fő (június 30-tól), Krakkóba 15 fő utazhat (augusztus 1-től);
— *az NDK-ba* 10 fős brigádot küldünk július 20-i kezdéssel, ugyanakkor a munkaakción két turnusban 92-en vehetnek részt (a kezdési időpontok július 8-a és 29-e);
— *Bulgáriába* 10 fő biztosan utazhat Várnába július 14-re, de valószínűnek látszik, hogy a szófiaiakkal is sikerül szerződést kötnünk;
— *Jugoszláviában,* Crna Górában biztosan lesz egy 10 fős brigádunk, s a tábornyitás időpontja július 28 és augusztus 3 között várható.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

A külföldi építőtáborokba és az NDK-beli munkaakcióra jelentkezettek közül *a brigádtagok kiválasztása május 9-én történik. Így május 10-én a KISZ-bizottságok hirdetőtábláján valamennyien megtudhatják, hogy kik utazhatnak.* A május 9-ét követő héten az érdekelteket összehívjuk, és a további teendőkről tájékoztatjuk őket. Két lényeges dologra azonban már most felhívjuk a kiutazók figyelmét: egyrészt *az útlevelét mindenkinek egyénileg, az állandó lakóhelyén kell elintéznie, másrészt pedig NDSZ igazolványt kell váltania.*

A külföldi építőtáborokban való részvétel feltétele egy kéthetes hazai építőtábori turnusban történő részvétel — az egyetemi évek alatt. Ezért még egyszer közöljük a hazai építőtábori lehetőségeket:

— *Budapesten* július 8-tól kéthetes turnus lesz, munka a „Duna" konzervgyárban;
— vidéken *Dunakeszin* lesz sátortáborunk, július 18-i kezdéssel, szintén kétszer kéthetes turnussal.

A hazai építőtáborokban résztvevők számára útiköltséget térítünk, szállást, étkezést és kulturális programokat biztosítunk. A hazai táborokba a *jelentkezési határidő május 15-e.*

Jelentkezési lapok a KISZ-bizottságon találhatók. Várunk benneteket!

Cs. E.

Az én FÓRUMOM

Miután a legutóbbi Fórumon számos kérdés megválaszolására nem jutott idő, még több kérdés pedig el sem hangzott, kísérletet teszek a hiány pótlására. Az egyszerűség kedvéért, mind a kérdezést, mind pedig a válaszolást magamra vállalom.

MIÉRT NE KÖSZÖNJÜNK?

Nem kívánok jó napot, kedves hallgatóim! Nem kívánok, mert csatlakozom a hallgatói körökben elterjedt formalizmusellenes mozgalomhoz.

Nem minden tévelygés nélkül találtam rá a helyes útra. Valaha — még kora ifjúságom idején — a hallgatói egyenjogútlanság igájában görnyedve, nem csupán előre köszöntem oktatóimnak, hanem feudál-militarisztikus módon megalázva önmagam. az órák kezdetén felállással viszonoztam a tanári köszönést. Ezt a hibámat tanári minőségemben sem tudtam kiküszöbölni.

Most azonban, az évek súlya alatt, megtört megátalkodottságomat felszámolva, új életet kezdek. Komolyan mondom, már magam sem tudom, miért nem jutottam korábban jobb belátásra. Vegyünk pl. egy előadást. Bejön a tanár. Miért? Nyilván azért, hogy előadjon. Nem azért, hogy üres udvariaskodással lopja az időt. Miért kellene köszönnie? Hogy észrevegyék? Ha enélkül nem veszik észre, akkor úgyis komolyabb baj van. Ezek a következők lehetnek: 1. A tanár nem elég nagy egyéniség. Ezen a köszönés sem segít. 2. Nincs a teremben hallgató. A köszönés ezen sem változtat.

Most nézzük a visszaköszönés problematikáját. (Ez szintén bonyolult, de nem megoldhatatlan.) Miért köszönjön vissza a hallgató? 1. Hogy a tanár észrevegye, hogy a tanteremben van hallgató? Ez nem indok, hiszen a figyelmes hallgató más, kellemesebb módon is észre tudja vétetni magát (papírzizegés — újságlapozásnál, uzsonna kiés becsomagolásnál, levelek továbbításánál, érkezés vagy távozás — padcsikorgatással és ajtónyikorgatással —, előadás közben stb.) 2. Hogy bevágódjon a tanárnál? Nem alkalmas eljárás. A tanárok egy része rövidlátó, más része távollátó, további része feledékeny, és végül, amúgy is főleg más vizsgáztat, mert az előadó kapacitása nem végtelen,

A köszönés problémája természetesen nem korlátozódik az előadóteremre. A következő értekezésben más színteret is bevonunk vizsgálódásunkba.

(Dr. Szigeti Endre)

Szamosi Zsuzsa rajza

Mi mindenem van

Van életem — Ember álom
sok állatom — állat álom
csod-álatom — van ló álom
út-álatom — és hal álom
verseim és — egy életem
leveseim — egy halálom
mindenfelé — a halálom
mindenféle — ha hal álom:
kedveseim — Meghálálom

KÖZGAZDÁSZ
A MARX KÁROLY Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Felelős szerkesztő: Farkasinszky Tiborné
Budapest IX., Dimitrov tér 8.
Telefon: 257-207
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Csollány Ferenc igazgató
Készült a Szikra Lapnyomdában

Tehén a körúton

Nem mindennapi jelenet zajlott le kedd délben fél 12 óra tájban a Lenin körút és Dohány utca sarkán. A Dohány utcából a forgalommal szemben egy tehén csörtetett át a Körúton majd a Bástya mozi előtt megállt. Az állat váratlan megjelenése elég nagy feltűnést keltett, több százas tömeg vette körül és a tolongásban fellökték Ham Andorné 61 éves nyugdíjast, aki kartörést szenvedett. A mentők kórházba szállították.

A tehén az Állatorvosi Egyetem belgyógyászati tanszékéről „rándult ki". Valahogy sikerült magát a kötelékekből kiszabadítani és az egyik kapun gyorsan elinalt. Útja végén két vállalkozó szellemű „toreádor" lefogta és átadta az egyetem időközben odaérkezett alkalmazottainak, akik azután visszaszállították.

A tehénnel csak másnap délután sikerült találkoznom. Mint elmondta, az események kissé kifárasztották, így aztán nem csoda, hogy egész éjjel úgy aludt, mint a tehéntej.

— Hogyan is történt az a dolog? — kérdem tőle. Rám néz azzal a hűséges marhaszemével.

— Aznap reggel ahogy belenéztem a naptáramba, láttam, hogy este megint naplemente lesz, s mivel a szomszéd tehenet, aki különben jó barátnőm, Mancinak hívják, úgy határoztam, hogy meglepem egy kis virággal. Először eltévedtem és a belgyógyászati tanszékre mentem, de ott nem volt virág, így kénytelen voltam lemenni az utcára. S ekkor vettem észre, hogy otthon felejtettem tehénbőr-pénztárcámat. Nem baj, majd kérek Mancitól, neki még a tehénbőre alatt is pénz van, gondoltam magamban. A Dohány utcában van egy kis tejivó, oda még benéztem hátha ismerőssel találkozom, de nem volt szerencsém. Ekkor megláttam Hamné nyugdíjast, akinek ki volt fűződve a cipőfűzője. Ejnye, gondoltam magamban, még elesik és eltörheti a karját, szólni kellene neki. Én odaszóltam Ham néninek, de ő csak nyelt egyet, majd Ham bekapott egy legyet. Ha te úgy, én is így, jutott eszembe, s elindultam a túloldalra, hogy megnézzem mit ad a mozi. A mozi épp egy rettenetes filmet játszott, az Ő maga rettenetesúgyhogy húsz percig bírtam, aztán eljöttem. Amikor kijöttem a moziból, vettem egy jó mély levegőt, majd bementem a legközelebbi VIRÁGÉRT-be. Sajnos nem jártam szerencsével, mert Mancinak lucernát és réti zsivalyfüvet akartam venni, de csak kaktusz volt, s az is olyan öreg, hogy az összes haja kihullott már. Egy kopasz kaktuszt mégsem vihetek Mancinak, még azt hiheti, hogy sajnálom az emésztenivaló pénzt.

— S mi történt ezután?

— Ezután megláttam egy zebrát, és szabályosan átkeltem a túloldalra. Kezdtem ugyanis éhes lenni, a belgyógyászati tanszéken adnak valamit enni, s úgy gondoltam, itt az ideje hazamenni ebédelni. Így is történt, s bár virágot nem kaptam, a Dohány utcában egy trafik előtt újra összefutottam Ham Andorné nyugdíjassal. Annyira megörült nekem, hogy még a karját is eltörte, azt gondolta ugyanis, hogy így beviszik valamelyik kórházba, és még néhány órát így velem tölthet. Ekkor már népes tömeg gyűlt körénk. Én nem értettem mit csodálkoznak? Nem láttak tán még életükben Ham Andornét déli tizenkettő után a pesti utcán? Igaz, nem mindennapi látvány, de azért semmi szükség ilyen nagy felhajtásra.

Ebéd után szundítottam egy kicsit, majd lementem, vettem egy Esti Hírlapot. Ott olvastam ezt a hírt is, mondhatom mélységesen elszomorított. Hogy Ham Andornét visszavitték a belgyógyászati klinikára az még csak hagyján! De hogy a tehéntej nyáron hamar megromlik, az már nekem is sok!

Földes Péter

TESTVÉRLAPJAINKBÓL

Külföldi közgazdasági egyetemek lapjaiból sok érdekességet tudhatunk meg leendő kollégáink életéről. Ezek közül szeretnék néhányat közreadni.

Burgundi testvéreinket egy szenzációs esemény tartja izgalomban. Egy másodéves hallgató az egyik nyelvórán érdeklődött tanárától, a nyelvi követelményekről. Kérdésére állítólag pontos választ kapott, s úgy tartják, erre több mint 20 éve nem volt példa.

Dél-Izlandiában ősztől bevezetik a koncentrált oktatást, de egészen különös formában. A halgatók az év folyamán minden hónapban egy-egy tárggyal foglalkoznak majd. Nyolc hónap, nyolc tantárgy címmel már egy konferenciát is lebonyolítottak, ezen egyetemünk megfigyelői is megjelentek.

Pápuán is megrendezik a KEN (Kegyetlen Emberevő Napok) ünnepségsorozatot. A változatos programból néhány számunkra is érdekes eseményt ragadnék ki:

1. Lerágott csontvázak elbírálása. Az első helyezett megeheti a zsürielnököt.

2. A bölcsek visszaemlékezése a régi szép emberevésekre, bemutatják a hosszú évek során összegyűjtött skalpokat.

3. Zenés emberevés, oldalbordán játszik az egyetem zenekara.

4. Vidám bokszmérkőzés, a győztes megeszi a vesztest.

5. Fórum a Nagykunyhóban (ha a Sámán odaadja).

A vitaműsor néhány érdekes témája a következő lesz: Az emberevők helyzete ma, az emberevészet néhány alapvető kérdése, emberevők és nem emberevők.

Amerikai közgazdászok bebizonyították, hogy a világon a legmagasabb életszínvonal a delfineknél van. Élnek, mint hal a vízben.

Közép-Kecsuában új tantárgyakat tanulhatnak ősztől a diákok. Telefonológia címmel. A tárgy célja a telefonkönyv minél jobb megismertetése a hallgatókkal, s ez azért is fontos, hiszen így nem kell majd drága perceket tölteni a számok kikeresésével. A követelmények nagyon szigorúak lesznek, ha valaki felcseréli a számokat, nem számíthat semmi jóra.

S végül egy hazai vonatkozású hír. A közeljövőben hazánkba érkezik Maigret felügyelő, Simon Templar, VIII. Henrik, Stuart Mária, és Erzsébet királynő. Nyomozásra gyűlnek össze Ráday-ügyben. A segítség azonban nem teljesen önzetlen. Maigret felügyelő idén nyáron már itt szeretné tölteni rendes évi szabadságát. Templar kanálgyűjteményét szeretné bemutatni a budapesti közönségnek. VIII. Henrik kórházat alapítana csak köszvényeseknek. Stuart Mária állandó kiállítást szeretne nyitni Utazás a koponyám körül címmel, míg Erzsébet királynő kedvenc lovászmesterével szeretne titokban találkozni itt.

Bár már itt tartanánk.

— B —